

Jaarstukken 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Jaarverslag 2018	6
1.1 De organisatie	6
1.1.2 Bestuurlijke structuur	6
1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland	8
1.1.4 Het werkgebied van de bank	9
1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur	10
1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland	10
1.2.2 Bestuur	10
1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland	10
1.3 Bedrijfsvoering 2018	12
1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2018	12
1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	12
1.4 Programmaverantwoording	14
1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur	14
1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	16
1.5 Verplichte paragrafen	24
1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	24
1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	28
1.5.3 Financiering	28
1.5.4 Verbonden partijen	29
1.5.5 Bedrijfsvoering	30
Jaarrekening 2018	32
2.1 Balans per 31 december 2018	32
2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2018	33
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	34
2.3.1 Activa	34
2.3.2 Passiva	35
2.4 Toelichting op de Balans	36
2.4.1 Activa	36
2.4.2 Passiva	39
2.5 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening	45
2.5.1 Algemeen Bestuur	45
2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	48
2.5.3 Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)	49
2.6 Sisa	50

2.7 Taakvelden	51
Overige gegevens	52
3.1 Controleverklaring	52
3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2018 en resultaat-bestemming	57
Bijlagen	59
Categoriale indeling rekening	60
<i>Resultaat 2018</i>	60
Programmarekening	61
<i>Indeling BBV-voorschriften 2018</i>	61
Berekening van de bijdragen van de deelnemende gemeenten in 2018	63
Statistische gegevens	67

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland (SON). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag 2018, de jaarrekening 2018 en een aantal bijlagen. Inhoudelijk bevatten deze jaarstukken uitvoeringsgegevens over de schulddienstverlening. Het beleid met betrekking tot de schulddienstverlening is - in lijn met de WGS (Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening) - een (individuele) verantwoordelijkheid/bevoegdheid van de 22 in de SON deelnemende gemeenten.

In 2018 heeft de SON prioriteit gegeven aan de implementatie van de kwaliteitsimpuls op de productonderdelen intake, schuldregelen en budgetbeheer. Mensen met financiële problemen krijgen meer ondersteuning van de SON in tijd en aandacht bij het beheersen en (duurzaam) oplossen van de schuldenproblematiek. Dat doet de SON niet alleen, maar nadrukkelijk in afstemming met gemeenten, vrijwilligers en overige ketenpartners. Ook is gewerkt aan een verdere kwaliteitsverbetering bij bewindvoering, waarbij in 2018 flinke stappen zijn gezet. Er wordt gewerkt met een realistische caseload, waarbij de klant goed wordt bediend en de kwaliteit van werk is geborgd.

Op een aantal onderdelen van het dienstverleningsaanbod van de SON was sprake van een teruggang in aantallen. Dit is in lijn met de ontwikkeling van de dienstverlening van de andere grote kredietbanken. Mede in lijn met deze ontwikkeling speelt de SON proactief in op de vraag naar dienstverlening die de klant (extra) financieel ontzorgt en waarvoor budgetbeheer te 'licht' is en beschermingsbewind 'te zwaar'. In 2019 start in pilotvorm een nieuw product onder de noemer 'Budgetzorg'. In dit product wordt naast de financiën de gehele administratieve huishouding voor een langere periode samen met de klant gedaan. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de reeds opgedane ervaringen met vergelijkbare pilots/projecten.

Enschede, maart 2019

Dhr. A. Kampman

Voorzitter Dagelijks Bestuur

Jaarverslag 2018

1.1 De organisatie

Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling, die voor de burgers van 22 gemeenten in Twente en de Achterhoek werkzaam is op het gehele terrein van de schulddienstverlening. De 22 aangesloten gemeenten zijn organisatorisch verdeeld over vijf gebiedsteams. De hoofdlocatie van de organisatie is gevestigd in Enschede. Daarnaast vindt de dienstverlening plaats zoveel mogelijk dichtbij de klant op werklocaties in de aangesloten gemeenten.

Kerngegevens Stadsbank Oost Nederland

Algemeen	2018	2017
Aangesloten gemeenten	22	22
Werkgebieden	5	5
Inwoners werkgebied *	902.574	901.879
Huishoudens *	392.030	390.112

* Demografische kerncijfers per gemeente 2018, CBS.

1.1.2 Bestuurlijke structuur

Het Algemeen Bestuur (2018 – 2022)

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2018 drie keer vergaderd.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is per 31 december 2018 als volgt:

Het Algemeen Bestuur

Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. J. Wikkerink	Lochem	Dhr. E.J. de Haan
Almelo	Dhr. A. Maathuis	Losser	Dhr. H.J.M. Nijhuis
Berkelland	Dhr. G. Teselink	Montferland	Dhr. W.G.H. Sinderdink
Borne	Dhr. M.J.R. Kottelman	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. E. Blaauw	Oost Gelre	Dhr. J. Hoenderboom
Dinkelland	Mevr. I. Duursma	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. A. Kampman	Rijssen-Holten	Dhr. B.D. Tijhof
Haaksbergen	Dhr. A.B.G.M. Koopman	Tubbergen	Dhr. R.H. de Witte
Hellendoorn	Mevr. M. Overmeen	Twenterand	Mevr. M. van Abbema
Hengelo (Ov)	Mevr. M.A. ten Heuw	Wierden	Dhr. N. Kortenhoeven
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

Het Dagelijks Bestuur (2018-2022)

De leden van het Algemeen Bestuur benoemen uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2018 zes keer vergaderd.

Het Dagelijks Bestuur	
Naam	Functie
Dhr. A. Kampman	Voorzitter
Dhr. D.W. Aalderink	Vice-voorzitter
Mevr. M.A. ten Heuw	Lid
Mevr. M. Overmeen	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. A. Maathuis	Lid
Dhr. E. Blaauw	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer A. Kampman is voorzitter van het Dagelijks Bestuur.

De heer P. Lage Venterink, Hoofd afdeling Juridische Zaken en Beleid, sector Sociaal bij de gemeente Hengelo, is secretaris van het bestuur.

Het Platform

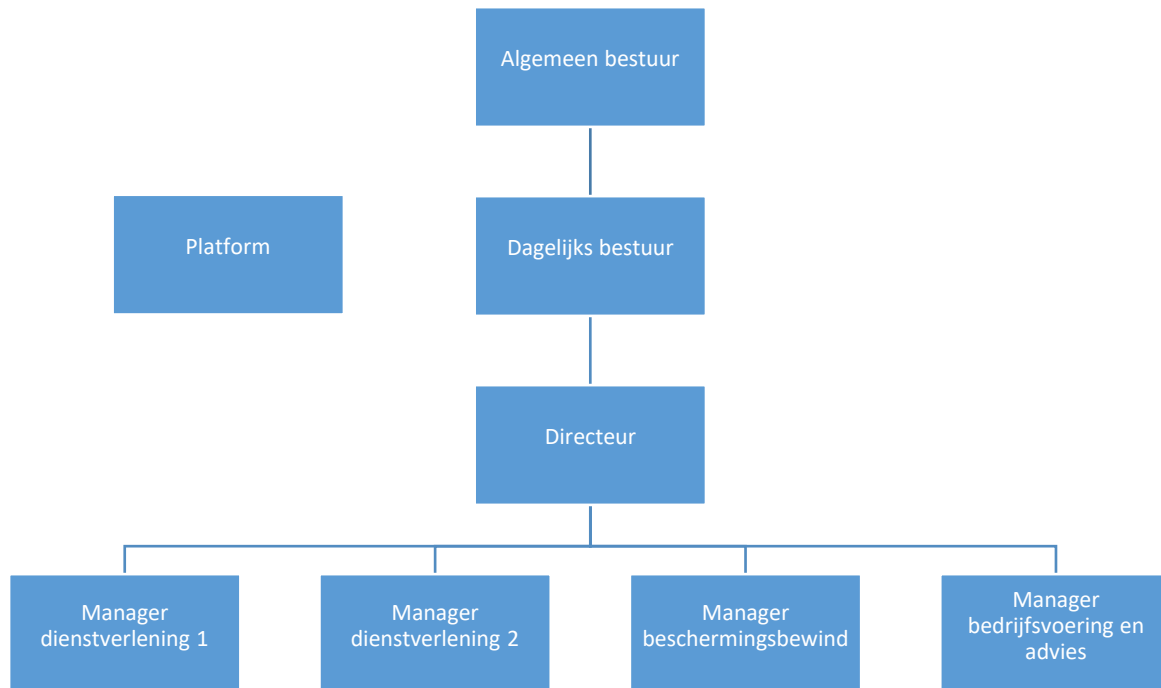
Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen als het Dagelijks Bestuur. Mevrouw J. Jonker, Hoofd Uitvoering Sociaal Domein bij de gemeente Almelo, is voorzitter van het Platform.

De vergaderingen worden in principe gepland vlak voor bestuursvergaderingen met de mogelijkheid om ook tussendoor vergaderingen in te plannen. In het jaar 2018 hebben 5 vergaderingen plaatsgevonden.

Het jaar 2018 stond o.a. in het teken van de benodigde financiële middelen voor de kwaliteitsimpuls, nieuwe afspraken m.b.t. bijzondere bijstand i.v.m. aanvragen bewind, een andere wijze van factureren, het landelijke onderzoek met als titel 'een gesloten deur' en de daaropvolgende enquête, de ontwikkelingen inzake de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de doorgevoerde kwaliteitsimpuls qua dienstverlening en de procesafspraken met betrekking tot de begrotingsuitgangspunten tussen de Achterhoekse en Twentse gemeenten.

1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland

Bestuurs- en organisatiestructuur Stadsbank Oost Nederland per 31-12-2018

1.1.4 Het werkgebied van de bank

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten.

In het nieuwe dienstverleningsmodel zijn de gemeenten van Stadsbank Oost Nederland als volgt ingedeeld in 5 gebiedsteams:

Gebiedsteams

Team	Gemeente
Enschede Oost-West	Enschede-Oost, Enschede-West, Haaksbergen, Losser.
Enschede Noord-Zuid-Centrum	Enschede-Noord, Enschede-Zuid, Enschede-Centrum.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente, Oldenzaal en Tubbergen.
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden.
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.

1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank Oost Nederland is als professioneel dienstverlener een deskundige en betrouwbare steun en toeverlaat voor mensen met financiële problemen. Onze missie is om de eigen kracht van mensen te versterken en financiële stabiliteit voor mensen te bieden. Dat doen we vanuit een transparante, kwalitatief hoogwaardige en professionele dienstverlenende organisatie. Wij gaan samen met onze klanten altijd op zoek naar de beste oplossing voor het financiële probleem. Daarbij werken we klantgericht, communiceren we transparant, hebben we een goede bereikbaarheid en bieden een hoge kwaliteit. We geven onze klanten een nieuw en reëel toekomstperspectief.

In de dienstverlening richting gemeenten staan 'maatwerk' en 'innovatie' centraal. Belangrijk daarbij is dat een open en transparante dialoog met de opdrachtgevers plaatsvindt en dat de bank zich door gemeenten op open wijze laat aanspreken op de kwaliteit van de dienstverlening.

We zetten in op versterking van verbinding en samenwerking met ketenpartners en vrijwilligers, het aangaan van nieuwe combinaties en het meewerken aan/bedenken van nieuwe en innovatieve oplossingen. Wij staan open voor elke nieuwe uitdaging vanuit de samenleving.

De Stadsbank heeft als doelstelling om haar schulddienstverlening maatwerkgericht en zo dicht mogelijk bij de klant te verrichten. Er zijn integrale klantteams gevormd, die per regio een gebiedsteam vormen. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en het zoveel mogelijk werken op locatie. De gebiedsteams worden ondersteund door een centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2 Bestuur

De laatste vergadering met het oude bestuur op 25 april ging over personele aangelegenheden. In de vergadering op 5 juli heeft het nieuwe Algemeen Bestuur zich voorgesteld. Deze vergadering stond in het teken van het vaststellen van de Jaarstukken 2017, de Primitieve Begroting 2019 en de Voorjaarsnota 2018, inclusief begrotingswijziging. Daarnaast is de Archiefverordening SON 2018 vastgesteld en is kennisgenomen van het verslag 'Financiële Rechtmatigheid en Risicomanagement'. Tijdens de vergadering op 21 november heeft het Algemeen Bestuur de Najaarsnota 2018 en Primaire Begroting 2019, inclusief begrotingswijziging vastgesteld.

1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers. Hierbij wordt

geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. De dienstverlening van de Stadsbank bestond in 2018 uit:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en schulden.
- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van tekortkomingen die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.
- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de "Fido-criteria". De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.
- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) schulden kunnen worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind (BudgetZeker) aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.
- De samenwerking met en inzet van vrijwilligers in de schuldhulpdienstverlening.

Bovendien zet de bank haar expertise en capaciteiten in om maatwerkdiensten te leveren aan de aangesloten gemeenten, met name in de vorm van diensten op locatie en projecten.

1.3 Bedrijfsvoering 2018

1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2018

Het aantal indicatiestellingen is gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar (2018: 2.014; 2017: 2.149). Ook het aantal geopende budgetbeheerrekeningen is gedaald ten opzichte van 2017, met 15,8%. Het aantal schuldregelingsovereenkomsten is in vergelijking met 2017 afgenomen met 5,1%.

Het aantal cliënten beschermingsbewind is in 2018 licht afgenomen (actief per 31-12-2018: 1.195; actief per 31-12-2017: 1.256).

Het aantal verstrekte kredieten is in 2018 met 21,2% afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door de afname van leningen onder borg voor statushouders.

1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Om de doelmatigheid en de rechtmatigheid te borgen zijn door de organisatie de volgende maatregelen getroffen:

1. *Doelmatig aanwenden financiële middelen* - Afsluiten van kortlopende inkoopcontracten en verdergaande digitalisering en automatisering van processen. Bij het afsluiten van flexibele arbeidscontracten rekening houden met de autonome ontwikkelingen van de dienstenafname.

2. *Inzicht in de doelmatigheid* - Koppeling van het dienstenaanbod aan formatie en exploitatie. Door middel van een dashboard op medewerkersniveau inzicht geven in de ontwikkelingen van de sturingsindicatoren van de primaire processen. Tweemaandelijks op managementniveau rapporteren over de formatieve en financiële situatie en ontwikkeling van de Stadsbank.

3. *Doelmatige verkrijging van middelen* - De overtollige middelen worden overeenkomstig het Treasurystatuut in een deposito gehouden bij ABN-AMRO met een rente typische looptijd van 3 maanden.

4. *Inzicht in de rechtmatigheid* - De interne controle is uitgewerkt, conform het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Controleprotocol van de bank. Op basis hiervan verricht de accountant een interim-controle in het najaar en rapporteert hierover in de Managementletter aan het management en het Dagelijks Bestuur. Daarnaast maakt de accountant een Verslag van Bevindingen, naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

Rechtmatigheid- en kwaliteitscontrole

Gedurende het jaar worden steekproefsgewijs controles verricht door het team Advies & Control van de afdeling Bedrijfsvoering & Advies.

Alle bedrijfsprocessen worden zo efficiënt mogelijk en volgens de voorschriften uitgevoerd. De medewerkers van de bank maken hierbij gebruik van diverse instructies en handleidingen. De kwaliteitscontrole vindt op verschillende inputgegevens en sturingsindicatoren plaats. Afwijkingen van de norm worden geregistreerd en hierover wordt gerapporteerd naar de betrokkenen. Naar aanleiding hiervan kunnen herstelacties plaatsvinden. Indien van toepassing worden de (werk)processen hierop aangepast.

1.4 Programmaverantwoording

De programma verantwoording over het jaar 2018 voldoet aan de huidige voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aan verbonden partijen van de lokale overheid stelt. Vanaf de begroting 2018 gelden gewijzigde BBV-voorschriften met betrekking tot de programmarekening. De verantwoording van de SON is hierop afgestemd.

De bank kent twee programma's: het programma *Algemeen Bestuur* en het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen*.

Het programma *Algemeen Bestuur* heeft betrekking op het 'besturen' van de bank door het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de niet product- of dienstverlening-gerichte ontwikkelingen binnen de bank met het oog op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

In het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* zijn alle 'primaire' producten en diensten van de bank opgenomen.

1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur

Resultaten

Het programma *Algemeen Bestuur* omvat de bestuursproducten: *bestuursorganen* en *bestuursondersteuning*. Ook behoren tot het programma Algemeen Bestuur de niet product-/ dienstverleningspecifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Bestuursorganen

Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur geven sturing aan- en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze sturing is steeds gericht op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank.

Bestuursondersteuning

Het management legt door middel van de *Voorjaarsnota 2018* en de *Najaarsnota 2018* periodiek verantwoording af aan het bestuur over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Gerealiseerde activiteiten

Communicatie

1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft in 2018 drie keer vergaderd. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2018 zes keer vergaderd.

2. Platform

Het Platform heeft in 2018 5 keer vergaderd. Het Platform wordt terzijde gestaan door de directie en wordt ambtelijk ondersteund.

3. Informatievoorziening

De in de SON deelnemende gemeenten worden via hun vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur tussentijds geïnformeerd door middel van de *Voorjaarsnota 2018* en de *Najaarsnota 2018*, inclusief de wijziging van de begroting.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directeur, die wordt bijgestaan door een Managementteam. De focus ligt op het 'werken in het zicht van de

deelnemende gemeenten' en de deelname aan de lokale netwerkstructuren binnen een gemeente, die bijdragen aan de nieuwe antwoorden die gemeenten formuleren voor de opgaven in het sociale domein.

De werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk, zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant.

Personeelsbeleid

Activiteiten 2018

Het P&O-beleid is o.a. gericht op vakmanschap, vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid. Dit is vertaald naar vijf speerpunten: duurzame inzetbaarheid, verzuimreductie, vakmanschap, medewerker aan zet en P&O als strategisch partner. In 2018 lag de focus op de volgende onderdelen:

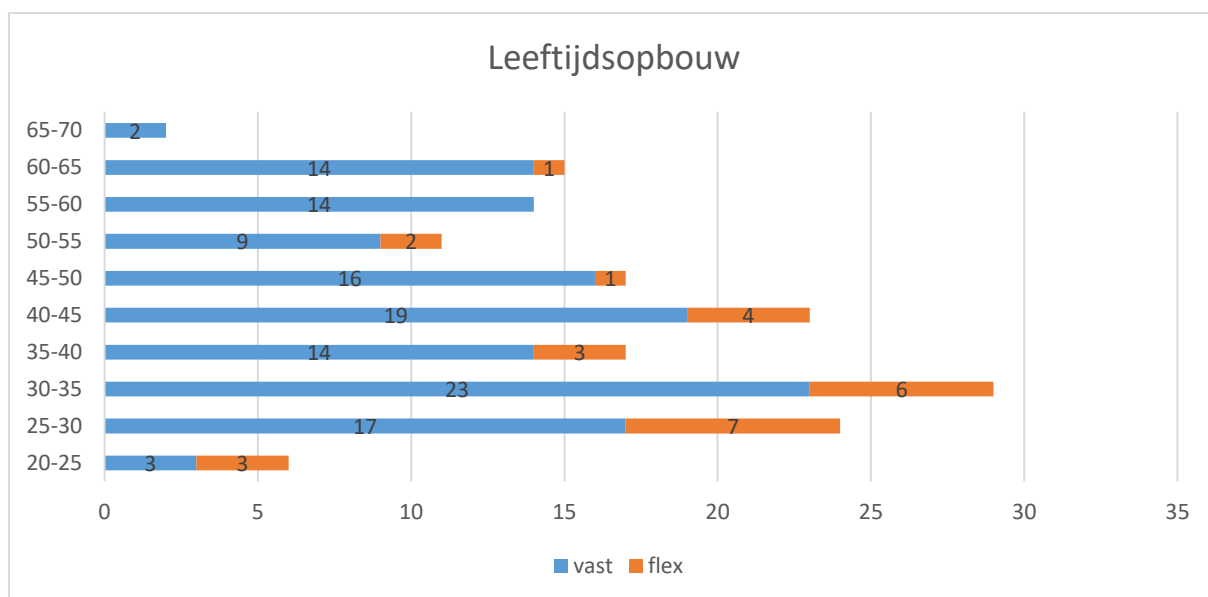
- Investeren in duurzame inzetbaarheid door middel van het ontwikkelen en opzetten van een vitaliteitsplan.
- Het participeren in een projectgroep en opstellen van een plan van aanpak voor de WNRA (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren) welke in 2020 van kracht wordt.
- De invulling van de Stadsbank Academie en het inwerktraject voor 2019.
- Werving & selectie van nieuwe collega's.
- Het verder digitaliseren van brieven en contracten via ons personeelssysteem.
- Voortdurende aandacht voor verzuimreductie en P&O als strategisch partner.

Formatie

Op 1 januari 2019 bedraagt de formatie in totaal 135 fte, waarvan 120 fte met een aanstelling en 15 fte ingehuurd. Het aantal fte's vertaalt zich in 137 medewerkers met een aanstelling (47 mannen en 90 vrouwen) en 18 medewerkers met een flexibel contract (4 mannen en 14 vrouwen). Van de flexibele krachten zijn er 16 medewerkers op uitzend/payrollbasis en 2 medewerkers met een detacheringsovereenkomst en ZZP-contract. Ten opzichte van 2017 is het aantal fte's gedaald. In januari 2018 bedroeg de totale formatie 140 fte. Het aandeel medewerkers met een flexibel contract ten opzichte van het totaal aantal medewerkers komt op 1 januari 2019 uit op 11,61% (norm = 10%).

Leeftijdsopbouw

In 2018 is de leeftijdscategorie 30-35 het grootst (in totaal 29 medewerkers, zowel met aanstelling als een flexibel contract). De gemiddelde leeftijd van medewerkers met een aanstelling is 43, bij de medewerkers met een flexibel contract ligt dat op 35. De gemiddelde leeftijd bij de Stadsbank van alle medewerkers is 41 jaar. In onderstaande grafiek is de specifieke leeftijdsopbouw binnen de Stadsbank weergegeven.

Ziekteverzuim medewerkers met een vaste aanstelling

Het gemiddelde verzuimcijfer van 2018 is 3,84%. Dit is lager dan de voorgaande 4 jaren. In 2017 was het verzuimpercentage 5,93%. De actieve inzet op verzuimreductie in de afgelopen jaren heeft bijgedragen aan de daling van het ziekteverzuim. In 2018 was de gemiddelde meldingsfrequentie per medewerker 1,19 ten opzichte van 1,5 in 2017.

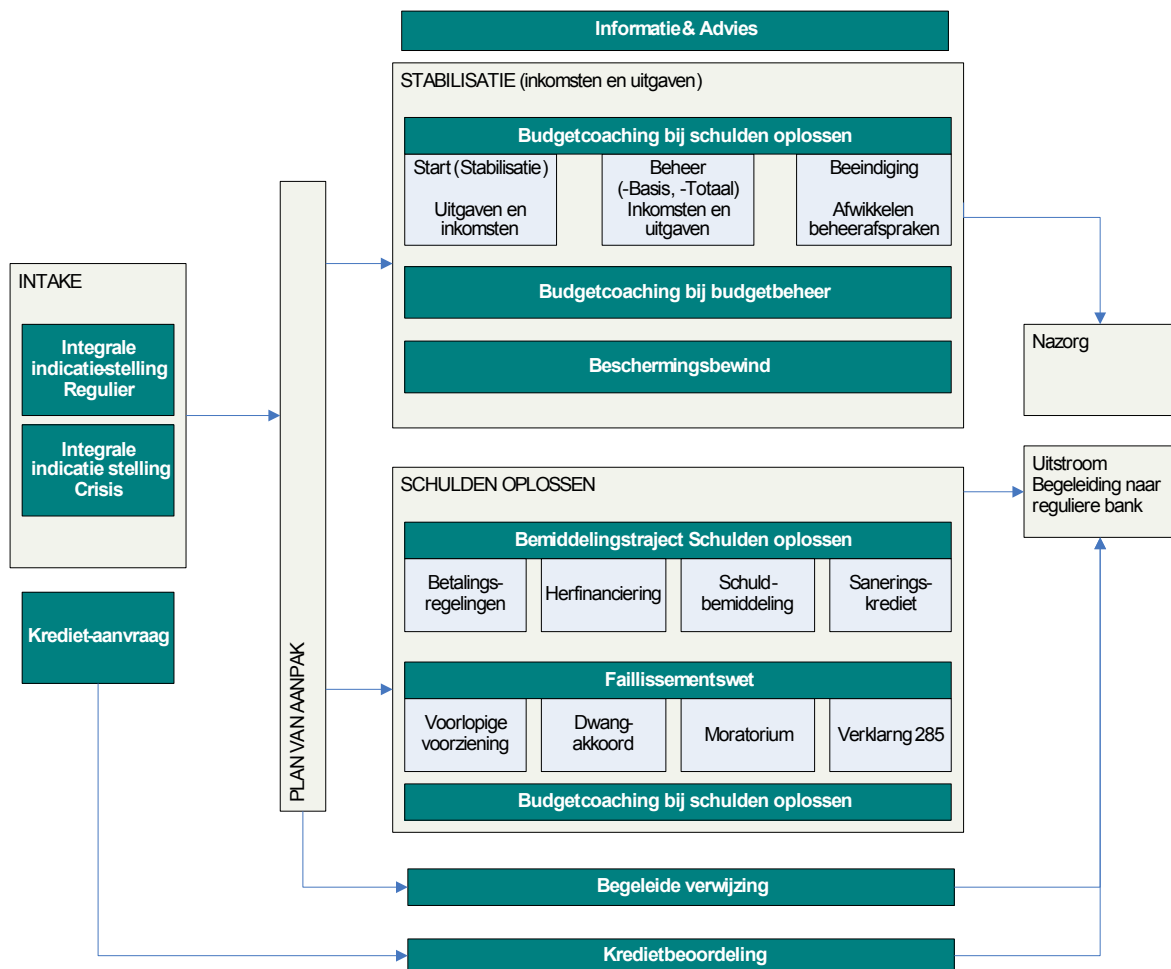
Kosten

Programma 1 (bedragen in €)			
Algemeen Bestuur	2018		2017
	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Lasten	3.920.300	3.693.000	3.706.800
Baten	3.764.300	3.693.000	3.706.800
Saldo	-156.000	-	-

1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Het programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen heeft betrekking op alle dienstverlening van de Stadsbank, ter ondersteuning van het beleid van de aangesloten gemeenten.

De dienstverlening en voorzieningen van de bank kunnen als volgt worden onderscheiden:

Het dienstenaanbod van de bank wordt vanuit de hoofdvesting in Enschede, op werkpleinen en op diverse gemeentelijke locaties verzorgd.

Resultaten

Preventie

De inzet is om instanties en middelbare scholieren beter inzicht te geven in financiën. Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en zich zo gedragen dat zij hun financiën op orde houden. In 2018 zijn afspraken gemaakt met gemeenten en scholen om de voorlichtingen te geven.

Indicatiestelling

Het aantal aanvragen reguliere indicatiestellingen is gedaald van 2.149 in 2017 naar 2.014 in 2018. Het aantal aanvragen crisisinterventie is gestegen van 51 in 2017 naar 91 in 2018. Onder andere door de toepassing van de telefonische scan kan doelmatig worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

Kredietverlening

Het aantal verstrekte leningen is in 2018 ten opzichte van 2017 met 21,2% gedaald. De totaal verstrekte netto kredietsom kwam uit op € 2,0 miljoen, terwijl in 2017 nog sprake was van ruim € 2,7 miljoen. Dit houdt mede verband met de afname van leningen onder borg voor statushouders. In 2017 was nog sprake van een toestroom van statushouders, in 2018 niet meer.

Het saldo achterstand op leningen is in 2018 met € 50.276 gedaald ten opzichte van 2017 en bedroeg € 294.603. Het percentage van de achterstand ten opzichte van het uitstaande saldo op leningen is afgenomen van 6,6% naar 6,5% per december 2018.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

Stadsbank Oost Nederland heeft in 2018 1.016 budgetbeheerrekeningen geopend. Dit is een daling ten opzichte van 2017 met 15,8%.

Het aantal beëindigde budgetbeheerrekeningen bedroeg 1.338 en is ten opzichte van 2017 met 1,1% gedaald.

De omvang van beschermingsbewind is nagenoeg constant gebleven; dit vanwege de nadruk op de kwaliteitsimpuls voor bestaande klanten (actief per ultimo 2018: 1.195; actief per ultimo 2017: 1.256).

Minnelijk schuldregelen

In 2018 waren er 1.089 getekende schuldregelingsovereenkomsten. Dit is een daling van 5,1% ten opzichte van 2017.

Er is in 2018 sprake van 540 gerealiseerde bemiddelingen, 64 herfinancieringen en 133 verstrekte saneringskredieten.

In het geval het minnelijke traject geen doorgang vindt, kan er een beroep gedaan worden op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In 2018 zijn er 449 Verklaringen art. 285 Fw voor toelating tot de WSNP opgesteld. In 2017 was dit aantal 535.

Nazorg

In 2018 is aan 403 klanten nazorg geboden.

Additionele dienstverlening

Dienstverlening op locatie

In 2018 hebben de medewerkers van de Stadsbank voor wat betreft belangrijke "klantcontacten" op locatie gewerkt in de deelnemende gemeenten. De hoofdlocatie is Enschede, van waaruit de Stadsbank wordt aangestuurd en waar de backoffice activiteiten plaatsvinden. Hier worden ook afspraken gemaakt met klanten en maatschappelijke partners.

Additionele dienstverlening (maatwerk)

Voor 2018 zijn diverse maatwerkafspraken gemaakt met gemeenten voor de uitvoering van additionele dienstverlening.

In de gemeenten Aalten, Dinkelland, Lochem, Montferland, Oldenzaal, Oude IJsselstreek, Tubbergen en Winterswijk zijn (financiële) inloopsprekuren verzorgd.

In de gemeente Twenterand wordt op locatie schulddienstverlening op maat aangeboden.

Voor de gemeenten Enschede en Tubbergen zijn activiteiten verricht m.b.t. preventie en voorlichting op scholen.

Gerealiseerde activiteiten

Preventie

De bank heeft voorlichting gegeven op scholen en vrijwilligersorganisaties over de risico's en de gevolgen van verschuldiging.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening door de bank wordt een op de klant afgestemd adviesrapport vastgesteld. In deze rapportage wordt opgenomen welke instrumenten het beste kunnen worden ingezet voor de beantwoording van de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. Als gemeentelijke kredietbank streven we niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richten ons uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze net onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren.

Het totaalbedrag dat als oninbaar afgeschreven moest worden is gedaald van €94.458 in 2017 naar €73.773 in 2018. De daling is met name te verklaren door de keuze om langlopende oninbare vorderingen af te schrijven in 2017.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven en daardoor weer financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen. Door middel van het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen niet passend zijn. In voorkomende gevallen dient de Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Minnelijk schuldregelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen. Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden. Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Stadsbank Oost Nederland ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Resultaat

Product	Soort dienst	2018		2017
		Begroot	Realisatie	Realisatie
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	1.911	2.014	2.149
Crisis-interventie	Stand.	68	91	51
Huisbezoek	Add.	4	6	5
Multidisciplinair overleg	Add.	26	19	40
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	1.582	1.656	1.973
Verstreckte Sociale leningen	Stand.	638	613	857
Verstreckte Herfinancieringen	Stand.	63	64	86
Verstreckte Saneringskredieten	Stand.	129	133	85
Stabilisatie en Herstel Financiële Huishouding				
Opstart budgetbeheer	Stand.	1.042	1.016	1.206
Beëindiging budgetbeheer	Stand.	1.385	1.338	1.353
Actieve BBR per 31/12*		5.467	5.306	5.671
waarvan zelfbetalers	Stand.	1.216	1.169	1.212
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	1.211	1.195	1.256
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	82	70	226
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	1.116	1.089	1.147
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.	9	9	9
Gerealiseerde schuldbemiddeling*			540	418
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	935	1.086	935
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	1	1	4
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	476	449	535
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.	11	18	1
Moratorium art. 287 b	Stand.	3	4	1
Nazorg				
Nazorg	Stand.	353	403	337

* 'Begroot' - gemiddeld over 2018

'Realisatie' - actueel per 31-12

Prestatie indicatoren

Samen met de deelnemende gemeenten is een aantal relevante prestatie-indicatoren ontwikkeld. De prestatie-indicatoren zijn in 2017 en 2018 voor het eerst gemeten. In de tabel hieronder is het resultaat hiervan opgenomen. In de Bijlagen onder Statistieken zijn de prestatie-indicatoren per gemeente weergegeven.

Bij PI-1 moet rekening worden gehouden met situaties waarin de SON wel de voorwaarden schept voor het houden van een gesprek binnen 4 weken, maar dat de termijn toch wordt overschreden door afzegging of niet verschijnen van de klant. Dit verklaart dat het percentage onder de 100% ligt. Daarnaast is er in de laatste maanden van 2018 sprake van een stijging van het aantal intakes, waarmee de personele

capaciteit in overeenstemming moet worden gebracht. Het percentage van 2018 is daardoor gedaald ten opzichte van 2017.

Prestatie indicatoren	2017	2018
PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.	89%	82%
PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies	83%	88%
PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.	51%	61%
PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.	60%	56%
PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.	92%	94%
PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terug komt	0,1%	0,1%
PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling terug binnen 3 jaar komt	0,1%	0,2%

PI-1: Percentage klanten dat binnen 4 weken (3 dagen bij een crisissituatie) op het eerste gesprek is geweest.

Toelichting: Binnen 4 weken nadat een persoon zich heeft aangemeld voor schuldhulpverlening bij de Stadsbank, dient het eerste gesprek plaats te vinden waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Bij een crisissituatie, zoals geplande ontruiming en/of afsluiting van nutsvoorzieningen dient het eerste gesprek binnen 3 dagen plaats te vinden. Deze termijnen zijn wettelijk vastgelegd in Artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs.

Deze indicator kan gebruikt worden door de gemeenten die de Stadsbank hebben gemandateerd om Wgs-beschikking af te geven. De andere gemeenten kunnen deze indicator enkel gebruiken als indicatie over de wachttijden bij de Stadsbank vanaf moment dat de klant een verzoek bij de Stadsbank indient, maar niet als een prestatie zoals dat in artikel 4, lid 1, 2 van de Wgs wordt bedoeld.

Wgs, Artikel 4

1: Indien een persoon zich tot het college wendt voor schuldhulpverlening vindt binnen vier weken het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld.

2: Indien er sprake is van een bedreigende situatie vindt binnen drie werkdagen het eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Onder bedreigende situatie wordt verstaan gedwongen woningontruiming, beëindiging van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering.

PI-2: Percentage succesvol afgehandelde crisisinterventies

Toelichting: Deze indicator geeft het aandeel van de crisissituatie aan dat met succes is afgehandeld. Dat wil zeggen dat de dreigende ontruiming en/of afsluiting van de

nutsvoorzieningen is afgewend. De mate van succes is medebepalend door de medewerking van de verhuurders en leveranciers en/of (hoe snel) de gemeente de bijzondere bijstand verstrekt.

PI-3: Percentage minnelijke trajecten waarbij akkoord is bereikt met de schuldeisers.

Toelichting: Als de klant problematische schulden heeft en aan de eerste prioriteit om balans in inkomen en uitgaven te krijgen is voldaan, kan een minnelijk traject opgestart worden waarbij getracht wordt om met alle schuldeisers een akkoord te bereiken voor het aflossen van de schulden. Gemiddeld zijn er ongeveer 17 schuldeisers per dossier met een gemiddelde schuld van z'n € 38.000. Deze indicator geeft het aandeel van de trajecten aan waarbij alle schuldeisers akkoord zijn gegaan met het betalingsvoorstel.

Het minnelijke traject kan resulteren in een schuldregeling met de volgende betalingsmodaliteiten: schuldbemiddeling (SB, aflossen van een bepaald percentage van de totale schuld tegen finale kwijting), saneringskrediet (SK, afkoop van schulden tegen finale kwijting), herfinanciering (HF, een lening waarmee de totale schuld 100% in een keer wordt afgelost) en betalingsregeling (de totale schuld wordt in maandelijkse termijnen afgelost).

PI-4: Percentage klanten dat door middel van BBR binnen termijn van maximaal 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren.

Toelichting: De eerste prioriteit voor de klanten van SON is om balans in inkomen en uitgaven te krijgen zodat in ieder geval de lopende verplichtingen nagekomen kunnen worden. Dat wordt door middel van een budgetbeheerrekening gedaan. De klant wordt in beginsel begeleid door een budgetconsulent die samen met hem/haar acht om zowel de uitgaven in beeld te brengen en die waar mogelijk te minimaliseren, als het inkomen te maximaliseren. De BBR wordt in principe voor een periode van ongeveer drie jaar ingezet waarna de klant getracht wordt om de financiën zelf te kunnen beheren. Een deel van de klanten zal altijd nog langer dan drie jaar de ondersteuning door middel van budgetbeheer nodig hebben omdat zij onvoldoende vaardigheden hebben (ontwikkeld) voor het zelfstandig beheren van hun financiën.

Deze indicator geeft aan hoeveel klanten daadwerkelijk binnen drie jaar met succes zijn uitgestroomd.¹

De indicator betreft de BBR waarvoor de ondersteuning nog door de gemeente wordt bekostigd.

PI-5: Percentage succesvol afgeronde minnelijke schuldregelingen.

Toelichting: Een minnelijke schuldregeling is succesvol afgerond op het moment dat de schuldeisers finale kwijting geven voor hun vordering.

PI-6a: Recidieven: percentage klanten dat na een tussentijdse beëindiging van een minnelijke regeling binnen 1 jaar terugkomt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen² binnen een jaar waarbij een minnelijk traject in het jaar daarvoor tussentijds is beëindigd door het toedoen van de klant.

¹ Op dit moment wordt de uitstroom met heel beperkte begeleiding bereikt. Met het intensiveren van de begeleiding door middel van coaching, is het te verwachten dat de uitstroom eerder en/of bij meer klanten bereikt kunnen worden.

PI-6b: Recidieven: percentage klanten dat na succesvol afronden van een minnelijke regeling binnen 3 jaar terugkomt

Toelichting: Percentage recidieven betreft het aandeel indicatiestellingen binnen een jaar waarbij de klant drie jaar eerder een minnelijk traject succesvol heeft doorlopen, zoals dat in PI-5 is bedoeld.

Kosten

Programma 2 (bedragen in €)			
Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	2018		2017
	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Lasten	6.560.200	6.589.000	6.626.600
Baten	6.475.600	6.316.200	6.249.400
Saldo	-84.600	-272.800	-377.200

Klachten en verzoeken tot heroverweging

Het aantal klachten over de dienstverlening van de bank bedraagt 41 in 2018 en het aantal heroverwegingen is 13. Over de afgelopen jaren is er sprake van een afnemende trend:

Klachten en heroverwegingen (aantallen)					
	2014	2015	2016	2017	2018
Klachten	70	44	35	45	41
waarvan gegrond en gedeeltelijk gegrond	8	5	8	10	11
Heroverwegingen	86	64	42	17	13
Totaal	156	108	77	62	54

² Indicatiestelling betreft een aanmelding schuldhulpverlening waarbij de hulpvraag is vastgesteld.

1.5 Verplichte paragrafen

1.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten eindverantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank. Theoretisch kan gesteld worden dat de bank zonder eigen reserves kan functioneren. Het Algemeen Bestuur heeft vastgesteld dat het wenselijk is dat de bank over bescheiden eigen reserves moet beschikken. Hiermee wordt voorkomen dat bij een andere uitkomst van kosten en/of opbrengsten in enig jaar, als gevolg van niet te voorziene ontwikkelingen, de aangesloten gemeenten direct aan een eventueel tekort moeten bijdragen.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn:

- De Algemene Reserve
- Bestemmingsreserves
- De post Onvoorzien
- Stille reserves

Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt

de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en bestemmingsreserves. Voor de Stadsbank bestaat het belangrijkste deel van de weerstandscapaciteit uit de omvang van de Algemene Reserve. Op de bestemmingsreserves van de Stadsbank ligt een door het Algemeen Bestuur geaccordeerde bestemming. Bij het wegvallen van deze bestemming is sprake van vrij beschikbare bestemmingsreserves.

Weerstandscapaciteit per 31 december 2018 (bedragen in €)	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	854.200
Bestemmingsreserve	226.300
Totaal	1.080.500

Ten aanzien van stille reserves zou moeten worden gezien in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde). Vervolgens moet worden nagegaan in hoeverre deze op korte termijn aangewend kunnen worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

De kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders worden toegepast in het nieuwe dienstverleningsmodel. Er wordt periodiek een integrale risicoanalyse gemaakt, aan de hand waarvan wordt bepaald of het weerstandsvermogen in het nieuwe dienstverleningsmodel voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken.

Het doel van de integrale risicoanalyse is om de risico's die bij de Stadsbank kunnen optreden expliciet te maken, regelmatig te actualiseren, proactief en bewust met risico's om te gaan en de bijbehorende beheersmaatregelen af te wegen. Dit vormt de basis voor de jaarlijkse verantwoording naar het Algemeen Bestuur in het 'verslag financiële rechtmatigheid en risicomanagement' en in de risicoparagraaf in de begroting en het jaarverslag.

Integrale risicoanalyse

Bij de integrale risicoanalyse wordt een risico-inventarisatie gemaakt, waarbij expliciet aandacht is gegeven aan de mogelijke oorzaken van de risico's. Deze oorzaken zijn onder meer te vinden op het politieke/bestuurlijke, organisatorische, juridische, technische, financiële, ruimtelijke of maatschappelijke vlak. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen van toepassing zijn. Daarbij is aangegeven in welke gevallen een claim op het weerstandsvermogen wordt gedaan om de risico's af te kunnen dekken.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dat is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller bij de Stadsbank direct door de deelnemende gemeenten moet worden opgevangen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden binnen de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Deze ratio wordt afgezet tegen een norm om een conclusie te kunnen trekken over het niveau van het weerstandsvermogen van de Stadsbank.

De ratio van het beschikbaar weerstandsvermogen ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen komt eind 2018 uit op 1,12. Het beschikbare weerstandsvermogen wordt hiermee gekwalificeerd als voldoende (tussen 1,0 en 1,4).

Frauderisico-analyse

De prioriteit bij het voorkomen van fraude lag in 2018 op het intensiveren en automatiseren van de interne controles in de processen. De kans op frauderisico's is hiermee aanmerkelijk verminderd. Het is onder meer mogelijk om in het dagelijkse betalingsproces 'bestandsbrede' geautomatiseerde controles uit te voeren, in plaats van het nemen van steekproeven. Verder wordt het '4-ogen principe' toegepast in het betalingsproces en de 'two-factor authenticatie' bij het inloggen in het netwerk. Voor schade door fraude is een fraudeverzekering afgesloten.

Er wordt continue aandacht besteed aan het vergroten van de bewustwording rondom fraudepreventie bij de medewerkers binnen de organisatie, waarbij gedrag en cultuur nadrukkelijk aan de orde komen. Alle medewerkers hebben in 2018 een cursus integriteit gevolgd en moeten zich houden aan de bedrijfs- en gedragscode, waarin een passage is opgenomen over integriteit en het omgaan met vertrouwelijke informatie.

Informatiebeveiliging en privacy

Voor de beheersing van de informatiebeveiliging en privacy wordt structurele capaciteit ingezet voor de functies Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (= Privacy Officer, PO).

De Stadsbank voldoet aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Hierbij wordt aangesloten bij de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Er wordt een digitale tool ingezet om de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren. Vanaf 2019 legt de CISO in de 'verklaring van toepasselbaarheid BIG' jaarlijks verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur over de implementatie van maatregelen die passend zijn voor de Stadsbank, als ook om restrisico's goed te keuren en formele goedkeuring te verkrijgen voor de implementatie van de passende maatregelen.

De Stadsbank past vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toe. Met partners die persoonsgegevens verwerken zijn verwerkingsovereenkomsten gesloten, waarvan een verwerkingsregister wordt bijgehouden. Ook wordt een procedure gehanteerd voor het melden van incidenten en datalekken en worden de nodige vervolgacties genomen. Indien van toepassing worden datalekken gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

De medewerkers van de Stadsbank worden continue bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Dit gebeurt onder meer door voorlichtingssessies en praktijksimulaties (mystery guest, phishing mails).

Met de leveranciers van de ICT-omgeving zijn afspraken gemaakt over het beschermen van data en (persoons)gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij worden ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops). Voor schade door cybercriminaliteit is een cyberrisicoverzekering afgesloten.

Aandachtspunten risico's

- Er zouden financiële risico's kunnen optreden, indien de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde 'winst'. De Stadsbank is in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De Belastingdienst heeft

dit bevestigd in haar brief van 20 januari 2016. Hierin is tevens opgenomen dat vennootschapsbelastingplicht wel aan de orde kan komen, indien in de toekomst positieve saldi in de jaarrekening ontstaan. De Stadsbank zal dit in voorkomende gevallen melden aan de Belastingdienst.

- Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een excrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group, waar de broncodes zijn ondergebracht. Een mogelijk faillissement van de leverancier houdt in dat naar vervanging wordt gezocht.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsbeoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.
- Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.
- De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hiervoor geen speciale verzekering afgesloten.

Bestemmingsreserves

De bank kent een aantal bestemmingsreserves waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming. De stand van de bestemmingsreserves per ultimo 2018 bedraagt € 226.300.

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden opgenomen als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand van de voorzieningen bedraagt per 31 december 2018 €376.000.

Financiële kengetallen

In het gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van gegevens die een beter inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen worden in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in dit jaarverslag gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schulddienstverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële

richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stct. 2015, 20619).

De netto schuldquote is afgenomen. De belangrijkste oorzaak is de afname van de reserveringen van cliëntengelden met betrekking tot de klanten van Beschermingsbewind.

Kengetallen	2017	begroting 2018	2018
<i>Netto schuldquote</i>	8%	6%	6%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen</i>	58%	48%	47%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	6%	7%	7%

1.5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze zullen jaarlijks worden opgenomen in de Meerjarenbegroting.

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is geanticipeerd op de ontwikkelingen met betrekking tot het afstoten van het gebouw in Hengelo.

1.5.3 Financiering

Treasurybeleid

In 2018 zijn voor een totaalbedrag van €138,0 miljoen aan ontvangen bedragen verwerkt en er is voor een totaalbedrag van €134,9 miljoen aan uitgaande betalingen verricht.

De verplichting tot schatkistbankieren geldt alleen voor de overtollige middelen van de bank. In de onderstaande tabel worden per kwartaal de buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen en de ruimte onder het drempelbedrag weergegeven.

Verslagjaar 2018 (bedragen x € 1000)				
Drempelbedrag	250	250	250	250
	<i>Kwartaal 1</i>	<i>Kwartaal 2</i>	<i>Kwartaal 3</i>	<i>Kwartaal 4</i>
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	167	195	199	201
Ruimte onder het drempelbedrag	83	55	51	49
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

De overtollige middelen van klanten zijn in een deposito gezet met een rente typische looptijd van 3 maanden, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2018 €7,7 miljoen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor het jaar 2018 is op basis van de werkelijke cijfers vastgesteld op €811 duizend. Dit betreft het berekende bedrag conform Modelstaat A over het 4^e kwartaal van 2018. Er is sprake van een gemiddeld overschot aan vlottende middelen van €85 duizend.

Renterisiconorm

Het renterisico wordt getoetst op de renterisiconorm. Voor het berekenen van het renterisico wordt gebruik gemaakt van de Modelstaat B zoals die in de regeling Fido is vastgesteld. Op basis van de modelstaat B is het renterisico van de bank in het begrotingsjaar ruim onder de renterisiconorm.

Renteschema

De vernieuwde BBV stelt vanaf 2018 nieuwe eisen aan de verbonden partijen. De SON als verbonden partij van de gemeenten, moet deze voorschriften opvolgen. Het gaat hierbij onder meer om de opname van de renteomslag volgens het onderstaande renteschema:

Renteschema 2018 (bedragen in €)	
a. de externe rentelasten over de korte en lange financiering	75.600
b. de externe rentebaten over de korte en lange financiering	-
Saldo rentelasten en rentebaten	75.600
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden	n.v.t.
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	n.v.t.
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t.
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-
d1. Rente over eigen vermogen	n.v.t.
d2. Rente over voorzieningen	n.v.t.
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-
e. De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	-
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-75.600

1.5.4 Verbonden partijen

Stadsbank Oost Nederland heeft geen verbonden partijen, maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.5.5 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te digitaliseren en automatiseren slaagt de Stadsbank erin de kwaliteit van de dienstverlening te optimaliseren, waarbij het personeel efficiënter kan worden ingezet. De klanten worden gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'.

Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt in voorkomende gevallen gebruik gemaakt van externe expertise en de mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

De Stadsbank zet in op duurzame investeringen, gericht op innovatie, verdergaande digitalisering van processen en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

c. Organisatiestructuur

De organisatie van de Stadsbank is integraal rondom de klant georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een gebiedsteam, die per regio zijn ingedeeld. Deze gebiedsteams worden aangestuurd door twee managers. Daarnaast is er een afdeling beschermingsbewind, die ook wordt aangestuurd door een manager. De gebiedsteams en afdeling beschermingsbewind worden ondersteund door een stafafdeling.

d. Administratieve organisatie en interne controle

De (werk)processen zijn ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en het handboek Administratieve Organisatie. De interne controle is geïntensiveerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden van automatisering van zowel processen als controles.

e. Informatie en automatisering

Het technisch beheer en de infrastructuur zijn bij externe partners ondergebracht. Het applicatiebeheer vindt plaats in eigen beheer. Er zijn in de overeenkomsten met partners afspraken gemaakt over het beschermen van data en gegevens tegen cybercriminaliteit en datalekken. Daarbij zijn ook de dragers van persoons- en bedrijfsgegevens beschermd tegen datalekken (denk aan mobiele telefoons en laptops).

f. (Management)informatievoorziening

In 2018 zijn tweemaandelijks managementrapportages opgesteld, waarbij in één oogopslag de ontwikkeling van de belangrijkste stuurindicatoren is weergegeven, met daarachter toelichtende overzichten. Ook heeft een verdere digitalisering van de informatievoorziening plaatsgevonden. De managementinformatie en inrichting van dashboards worden in 2019 doorontwikkeld.

g. Marktkansen en -bedreigingen

Door middel van de gevormde gebiedsteams en klantteams wordt klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant gewerkt. De Stadsbank kijkt samen met de burger naar hoe het probleem kan worden opgelost en hoe een probleem in de toekomst kan worden voorkomen. Hierbij worden nieuwe initiatieven ontwikkeld, waarbij ingespeeld wordt op de veranderende vraag in de schuldhulpverlening en de versterking van de verbinding met ketenpartners en vrijwilligers. Door deze korte lijnen kunnen effectief verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen en de ontwikkelingen in het sociaal domein.

h. Risicomanagement

De Stadsbank heeft het toekomstige profiel voor het risicomanagement afgestemd op het nieuwe dienstverleningsmodel. De kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing zijn vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Organisatie breed wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd. Ook wordt specifiek aandacht geschonken aan de cultuuraspecten en de bewustwording bij het personeel. Medewerkers van de Stadsbank worden bewust gemaakt van de risico's die kunnen optreden bij het onzorgvuldig omgaan met persoons- en bedrijfsgegevens en de gevolgen die dit met zich meebrengt. Naast preventie wordt aandacht geschonken aan gevolgmaatregelen bij het optreden van datalekken.

Er kunnen financiële risico's optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. De Belastingdienst heeft in haar brief van 20 januari 2016 bevestigd dat de Stadsbank in de huidige situatie voor haar activiteiten per 1 januari 2016 is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

i. Informatiebeveiligingsbeleid en privacy

De Stadsbank moet voldoen aan de wijzigingen in de relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving op deze terreinen. Hierbij wordt aangesloten bij de modellen die door de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) zijn opgesteld. Er wordt een digitale tool ingezet om de maatregelen in de informatiebeveiliging en privacy permanent te kunnen beheersen, monitoren, evalueren en aan te passen/actualiseren.

De Stadsbank past vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toe. In het verwerkingsregister worden de overeenkomsten geregistreerd met afspraken over de verwerking van persoonsgegevens door leveranciers/partners (verwerkingsovereenkomsten). Ook wordt een procedure gehanteerd voor het melden van incidenten en datalekken. Voor de beheersing van de informatiebeveiliging en privacy wordt structurele capaciteit ingezet voor de functies Chief Information Security Officer (CISO), de Security Officer (SO) en de Functionaris Gegevensbescherming (FG).

Jaarrekening 2018

2.1 Balans per 31 december 2018

<i>Activa (bedragen in €)</i>	31 december 2018	31 december 2017
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.060.100	2.443.000
Investeringen met een economisch nut		
Overige investeringen met een economisch nut	2.060.100	2.443.000
Financiële vast activa	4.232.200	5.013.700
Overige langlopende leningen	4.232.200	5.013.700
Totale vaste activa	6.292.300	7.456.700
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.075.900	992.700
Vorderingen op openbare lichamen	1.072.000	988.800
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.900	3.900
Liquide middelen	8.617.300	12.175.400
Kassaldi	-	-
Banksaldi	8.617.300	12.175.400
Overlopende activa	137.300	440.500
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	137.300	440.500
Totaal vlottende activa	9.830.500	13.608.600
Totaal activa	16.122.800	21.065.300
Passiva (bedragen in €)	31 december 2018	31 december 2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen	1.080.500	1.321.100
Algemene reserve	854.200	967.400
Bestemmingsreserve	226.300	466.900
Gerealiseerde resultaat	-	-113.200
Voorzieningen	376.000	367.000
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	325.000	326.700
Equalisatievoorzieningen	51.000	40.300
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar	2.836.400	2.967.900
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige fin. inst.	1.401.400	1.536.200
Door derden belegde gelden	1.435.000	1.431.700
Totaal vaste passiva	4.292.900	4.656.000
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	11.462.800	15.887.600
Overige schulden	11.462.800	15.887.600
Overlopende passiva	367.100	521.700
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	367.100	521.700
Totaal vlottende passiva	11.829.900	16.409.300
Totaal passiva	16.122.800	21.065.300

2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2018

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)				
	Realisatie 2018	Begroting na wijziging 2018	Verschil	Primaire begroting 2018
I Algemeen bestuur				
<i>Lasten</i>	3.920.300	3.693.000	227.300	3.578.000
<i>Baten</i>	3.764.300	3.693.000	71.300	3.578.000
<i>Saldo</i>	-156.000	-	-156.000	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen				
<i>Lasten</i>	6.560.200	6.589.000	-28.800	6.797.600
<i>Baten</i>	6.475.600	6.316.200	159.400	6.587.900
<i>Saldo</i>	-84.600	-272.800	188.200	-209.700
Subtotaal programma's				
<i>Lasten</i>	10.480.500	10.282.000	198.500	10.375.600
<i>Baten</i>	10.239.900	10.009.200	230.700	10.165.900
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-240.600	-272.800	32.200	-209.700
Toevoeging/onttrekking aan reserves				
<i>Algemeen bestuur</i>	240.600	73.000	167.600	-
Subtotaal mutaties reserves	240.600	73.000	167.600	-
Gerealiseerd resultaat	-	-199.800	199.800	-209.700

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de baten en lasten volgens de gewijzigde BBV-voorschriften vanaf 2018.

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld is, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

De wijze van bepaling van de omvang van de Voorziening Risico Leningen is aangepast. De benodigde omvang wordt vastgesteld op basis van een risico inschatting per categorie lening en de fase van achterstand.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

2.3.1 Activa

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. De materiële vaste activa van Stadsbank Oost Nederland betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.

Afschrijving vindt plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief. De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode staan weergegeven in de volgende tabel:

Afschrijvingstermijnen	
Aantal jaar	Omschrijving
30 jaar	Nieuwbouw en aankoop bedrijfsgebouwen, onder handhaving van de bestaande afschrijvingstermijnen van reeds aanwezige bedrijfsgebouwen;
25 jaar	Renovatie, restauratie en verbouw bedrijfsgebouwen, brandkasten;
15 jaar	Technische installaties in bedrijfsgebouwen;
10 jaar	Kantoormeubilair;
5 jaar	Software, telefooninstallaties en veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
3 jaar	Mobiele apparatuur

De investeringen worden bij in gebruik name geactiveerd waarbij de lineaire afschrijvingsmethodiek wordt toegepast. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan €1.000 worden niet geactiveerd. Meerdere investeringen in dezelfde soort activa gedurende het boekjaar met een gezamenlijke waarde van €1.000 of hoger worden wel geactiveerd.

Financiële vaste activa

De leningen aan cliënten alsmede overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De waardering vindt plaats op het zogenaamde 'uitstaand saldo leningen' verminderd met de vertragingsrente.

De leningen zijn verminderd met de voorziening risico leningen.

Uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

2.3.2 Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De Algemene reserve dient als algehele buffer en weerstandsvermogen om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. Het Algemeen bestuur heeft besloten dat de verhouding tussen het benodigde en beschikbare weerstandsvermogen moet liggen tussen 1,0 en 1,4. Daarmee kwalificeert deze ratio als 'voldoende'.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur, dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerde resultaat wordt toegevoegd aan de reserve dan wel aan de gemeenten gerestitueerd, naar rato van de omvang van de declaratie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening risico leningen

Voor de vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.

Voorziening verplichtingen voormalig personeel

De voorziening is ingesteld om de verplichtingen van voormalig personeel op te vangen, waarvoor de Stadsbank risicodragend is. De voorziening is berekend op basis van de verplichtingen die nog op de balansdatum bestaan.

Voorziening onderhoud

De onderhoudsregulatievoorziening stamt op het Onderhoudsbeheerplan 2018-2026 van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.4 Toelichting op de Balans

2.4.1 Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2018 is als volgt:

Materiële vaste activa (bedragen in €)				
	Bedrijfs- gebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2018	1.484.300	221.400	737.300	2.443.000
Investerings	-	55.800	182.500	238.300
Desinvesteringen	-291.000	-3.800	-	-294.800
Boekwinst	24.500	-	200	24.700
Afschrijvingen	-106.900	-24.000	-220.200	-351.100
Boekwaarde per 31-12-2018	1.110.900	249.400	699.800	2.060.100

De investeringen in het verslagjaar betroffen:

Investerings (bedragen in €)

Bedrijfsgebouwen	
- verbouwing	-
Machines, apparaten en installaties	
- vervanging/vernieuwing apparaten en installaties	55.800
Overige materiële vaste activa	182.500
- mobiele apparatuur	77.100
- inventaris	7.200
- software- en systeemontwikkeling	98.200

De investeringen in mobiele apparatuur houden met name verband met de vervanging van mobiele telefoons. De investeringen in software- en systeemontwikkeling hangen samen met de verdere digitalisering van de werkprocessen.

Financiële vaste activa

Overige langlopende leningen (bedragen in €)

	2018	2017
Leningen	4.232.200	5.013.700
Totaal	4.232.200	5.013.700

Verloop overige langlopende leningen 2018:

Overige langlopende leningen (bedragen in €)

	2018	2017
Saldo per 1 januari	5.192.200	5.196.300
Verstrekte leningen	2.005.000	2.766.400
Aflossingen	-2.596.100	-2.679.800
Afwaarderingen	-62.900	-90.700
Saldo per 31 december	4.538.200	5.192.200
Voorzieningen risico leningen	-306.000	-178.500
Totaal	4.232.200	5.013.700

Deze leningen hebben een langlopend karakter met een gemiddelde looptijd van 40 maanden.

Het uitstaande saldo van de leningen ad €4,5 miljoen bestaat voor een bedrag van €1,2 miljoen uit gemeentelijke borgstellingen. In 2018 werden geldleningen afgeboekt tot een bedrag van €62.900 (2017: €90.700).

De achterstand 'te betalen termijnen' (€294.600) ten opzichte van het totale uitstaande saldo leningen bedraagt ultimo 2018 6,5% ten opzichte van ultimo 2017 6,6%.

In 2018 is voor een bedrag van €2.005.000 aan leningen verstrekt tegen €2.766.400 in 2017, een daling van 27,5%.

De waardering van de leningen is voor een bedrag van €306.000 verlaagd met de voorziening risico leningen. Het verschil met 2017 wordt veroorzaakt door de gewijzigde berekeningsmethode. De voorziening risico leningen dient om eventuele verliezen op verstrekte kredieten op te vangen met name wegens oninbaarheid en overlijden van cliënten gedurende de looptijd van de leningen.

Flottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar (bedragen in €)		
	2018	2017
Vorderingen op openbare lichamen	1.072.000	988.800
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.900	3.900
Totaal	1.075.900	992.700

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit de per 31 december 2018 uitstaande vorderingen van de aan de deelnemende gemeenten doorberekende activiteiten. Per ultimo januari 2019 moet hiervan nog €293.000 worden afgewikkeld.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

De overtollige middelen van de Stadsbank kunnen uitsluitend aangehouden worden in de schatkist. Derdengelden zijn echter uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren.

Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen in €)		
	2018	2017
Kassaldi	-	-
Banksaldi	8.617.300	12.175.400
Totaal	8.617.300	12.175.400

In de totale banksaldi bedraagt het banksaldo van de Stadsbank ultimo 2018 €301.000. Per 7 januari 2019 is dit saldo weer gedaald onder het drempelbedrag. Het drempelbedrag voor het voor het buiten 's Rijksschatkist aanhouden van liquide middelen bedraagt €250.000. De rest banksaldi van €8.316.300 betreffen gelden van klanten en hoeven daarom niet in 's Rijksschatkist aangehouden te worden. Deze zijn in een deposito met een rente typische looptijd van 3 maanden gezet, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2018 €7,7 miljoen.

De afname van de banksaldi van de Stadsbank in 2018 ten opzichte van 2017 houdt verband met de overgang van de klanten van Beschermingsbewind naar het beheersysteem SmartFMS, waarbij de klanten een eigen bankrekening op naam hebben gekregen, conform de gestelde eisen van de rechtbanken.

De bankgelden van de klanten zijn te allen tijde toegankelijk en beschikbaar voor de activiteiten van de klanten.

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:

Overlopende activa (bedragen in €)

	2018	2017
Depotbedrag porti	11.300	11.300
Kruisposten bank	40.100	13.600
Fietsproject	19.600	13.400
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	66.300	402.200
Overig	-	-
Totaal	137.300	440.500

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen

Deze post bestaat uit nog te ontvangen bedragen ter hoogte van €54.800 en vooruitbetaalde bedragen van €11.500. Van de nog te ontvangen bedragen stond per ultimo januari 2018 nog €53.200 open. Het betreft met name het verschil tussen de in rekening gebrachte voorschotten bestaanskosten en de met deze jaarrekening bepaalde werkelijke bestaanskosten.

2.4.2 Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen (bedragen in €)

	2018	2017
Algemene Reserve	854.200	967.400
Bestemmingsreserve	226.300	466.900
Saldo van de rekening	-	-113.200
Totaal	1.080.500	1.321.100

Gerealiseerde resultaat 2018

Het gerealiseerde resultaat van 2018 bedraagt nihil. De incidentele exploitatiebijdrage van de gemeenten in het saldotekort bedraagt €220.700 en is hierin verwerkt. Deze bijdrage is €20.900 hoger dan in de Najaarsnota was opgenomen (€199.800).

Het verloop van het eigen vermogen in 2018 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Eigen vermogen (bedragen in €)

	Boekwaarde 1-1-2018	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserves					
Algemene reserve	967.400	-	-	-113.200	854.200
<i>Subtotaal</i>	<i>967.400</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-113.200</i>	<i>854.200</i>
Bestemmingsreserves					
Saneringskredieten	80.000	-	-11.600		68.400
Personeel	65.500	-	-		65.500
Innovatie en Digitalisering	130.900	34.500	-73.000		92.400
Inventaris	190.500	-	-190.500		-
<i>Subtotaal</i>	<i>466.900</i>	<i>34.500</i>	<i>-275.100</i>	<i>-</i>	<i>226.300</i>
Totaal reserves	1.434.300	34.500	-275.100	-113.200	1.080.500

Algemene reserve

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 is het resultaat van -/- €113.200 ten laste van de Algemene Reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

- Reserve Saneringskredieten ('Borgfonds')

Deze reserve is bestemd ter borging van de saneringskredieten die de bank verstrekt in het kader van de minnelijke schuldregeling. Hierdoor hoeven de individuele gemeenten niet langer borg te staan voor de saneringskredieten die worden verstrekt aan de inwoners van de desbetreffende gemeenten. De onttrekking is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

- Reserve Personeel

De Reserve Personeel is bestemd voor het uitvoeren van medewerkers motiverende maatregelen en deskundigheidsbevordering (met name klantgerichtheid, omgaan met stress en zorgvragen bij de klant). Ook moet aandacht worden besteed aan bewustwordingscampagnes in het kader van informatiebeveiliging en de bescherming van persoonsgegevens.

- Reserve Innovatie en Digitalisering (voorheen Reserve ICT)

Conform de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2018' wordt de doelstelling van deze reserve verbreed van het in standhouden van de huidige infrastructuur naar innovatie en digitalisering van de werkprocessen en tools in de schuldhelpverlening. Daarnaast zullen incidentele middelen nodig zijn voor de verdere ontwikkelingen van de informatiebeveiliging en privacy, met name bij de omzetting van de beheersmaatregelen van de BIG naar de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) met ingang van 2020. De totale stand van €92.400 wordt hiervoor voldoende geacht. De onttrekking van €73.000 is conform de vastgestelde begroting. De toevoeging van €34.500 vindt plaats uit de op te heffen Reserve Inventaris.

- Inventaris

Deze bestemmingsreserve wordt opgeheven. Conform de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2018' worden de middelen herbestemd. Een bedrag van €156.000 wordt ingezet voor aanvulling van de Voorziening Risico Leningen. Het restant van €34.500 wordt herbestemd voor de Reserve Innovatie en Digitalisering.

Voorzieningen

<i>Voorzieningen (bedragen in €)</i>		
	2018	2017
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		
Voorziening verplichtingen voormalig personeel	325.000	326.700
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	51.000	40.300
Totaal voorzieningen	376.000	367.000

Het verloop in 2018 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

<i>Voorzieningen (bedragen in €)</i>					
	Boekwaarde 1-1-2018	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2018
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voormalig personeel	326.700	110.200	-111.900	-	325.000
Egalisatievoorzieningen					
Groot onderhoud	40.300	21.500	-10.800	-	51.000
Totaal voorzieningen	367.000	131.700	-122.700	-	376.000

- Verplichtingen voormalig personeel

De bank is eigen risicodragers van verplichtingen voor voormalig personeel. De benodigde stand van de voorziening betreft de resterende verplichtingen en bedraagt per balansdatum €325.000.

- Onderhoud

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het door het Algemeen Bestuur op 7 juni 2012 vastgestelde Onderhoudsbeheersplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Op basis van het bijgestelde Onderhoudsbeheersplan is de benodigde dotatie in 2018 op €21.500 vastgesteld en heeft een onttrekking van €10.800 plaatsgevonden.

Vaste schulden

<i>Vaste schulden (bedragen in €)</i>		
	2018	2017
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige fin. instellingen	1.401.400	1.536.200
Door derden belegde gelden	1.435.000	1.431.700
Totaal	2.836.400	2.967.900

Onderhandse leningen

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

Onderhandse leningen (bedragen in €)

	Rente %	Saldo per 1-1-2018	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2018	Rentelast begrotingsjaar
BNG 89.025	4.95%	104.800	-	17.400	87.400	5.100
BNG 90.127	5.30%	317.400	-	45.400	272.000	15.600
BNG 97.395	5.19%	850.000	-	50.000	800.000	42.200
BNG 97.396	5.13%	264.000	-	22.000	242.000	12.700
Totaal		1.536.200	-	134.800	1.401.400	75.600

Bovengenoemde leningen zijn afgesloten in 1998, 1999 en twee in 2004. Drie leningen hebben een looptijd van 25 jaar en één van 30 jaar.

De aflossingsverplichting voor het begrotingsjaar 2018 bedraagt wederom €134.800.

Door derden belegde gelden

De door derden belegde gelden betreffen de inleggelden die gestort zijn door de gemeenten die zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland. De bepaling van het inleggeld geschiedt naar rato van het aantal inwoners en wordt eens in de drie jaar herzien. Per 1 januari 2018 zijn de inleggelden opnieuw berekend. In totaal gaat het om een lichte verhoging van €3.400. Er wordt geen rentevergoeding berekend.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen in €)	2018	2017
Overige schulden		
<i>Persoonlijke rekeningen saldo's (PRS)</i>	2.272.200	3.024.700
<i>Reserveringen activiteiten</i>	7.133.100	10.806.200
<i>Overige schulden</i>	2.057.500	2.056.700
Totaal	11.462.800	15.887.600

Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS)

Hierop worden in principe alle cliënttegoeden verzameld die worden uitbetaald aan de cliënt en/of bestemd zijn voor toerekening aan activiteiten, zoals leningen, budgetbeheerrekeningen, saneringen, schuldbemiddeling enz. Vanuit deze activiteiten vindt dan doorbetaling plaats naar derden of naar de cliënt zelf.

Het totale saldo van de betreffende rekeningen bedroeg ultimo 2018 €2.272.200.

Reserveringen activiteiten

In overleg met de cliënt wordt overgegaan tot reserveringen voor toekomstige uitgaven. Deze post is in de balans opgenomen onder Reserveringen activiteiten. Per ultimo 2018 bedraagt deze reservering €7.133.100. De afname ten opzichte van 2017 wordt veroorzaakt door de klanten Beschermingsbewind, die zijn overgegaan naar het klantenbeheersysteem SmartFMS en een eigen bankrekening op naam hebben gekregen.

Overige schulden

<i>Overige schulden (bedragen in €)</i>		
	2018	2017
Door te betalen bemiddelingen	1.251.000	1.087.300
Salarissen, sociale lasten en loonheffing	435.400	395.600
Crediteuren	365.700	568.500
Overig	5.400	5.300
Totaal	2.057.500	2.056.700

De post *Door te betalen bemiddeling* betreft bedragen die per 31 december 2018 zijn bestemd voor doorbetaling aan schuldeisers van de activiteit 'schuld bemiddeling'.

De post *Salarissen, sociale lasten en loonheffing* bevat nog te betalen sociale lasten en loonheffingen over de maand december 2018.

Het saldo *Crediteuren* is inmiddels afgewikkeld.

Overlopende passiva

<i>Overlopende passiva (bedragen in €)</i>		
	2018	2017
Overlopende passiva		
<i>Rente onderhandse leningen</i>	47.000	51.000
<i>Nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen</i>	320.100	470.700
Totaal	367.100	521.700

Nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen

Van de nog te betalen bedragen moet per ultimo januari 2019 nog ca. €118.900 worden afgewikkeld. Hiervan heeft €87.500 betrekking op onderhoud software en €29.800 op externe inhuur.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Stadsbank Oost Nederland heeft een aantal significante financiële verplichtingen, waaraan de organisatie de komende jaren is verbonden.

Met RICOH is per mei 2017 een huur-/serviceovereenkomst afgesloten met betrekking tot de afname van kopieer- en printapparatuur, voor een geschat bedrag van €138.756 per jaar. De looptijd van het contract is tot en met februari 2023.

De Stadsbank heeft in 2017 een overeenkomst met Volkswagen PON afgesloten over de operational lease van 6 auto's, waarvan 2 elektrisch aangedreven en 4 op groen gas. Het gaat hierbij om een geschat totaal leasebedrag van €25.179 per jaar gedurende 5 jaar.

Met Innovadis is een 3-jarig contract overeengekomen over de ontwikkeling en gebruik van een mobiele applicatie (App) voor de schulddienstverlening met een looptijd van 2017-2019. De jaarlijkse kosten bedragen €11.000.

TWS-groep levert vanaf 2017 de LAN-infrastructuur voor een periode van 4 jaar. De maandelijkse kosten bedragen €2.551.

Met Smart FMS is een overeenkomst voor 3 jaar gesloten tot 6 november 2020 met betrekking tot de software voor het cliëntenbeheer van beschermingsbewind. Het gaat hierbij om circa €15.000 per jaar.

Het cliëntenbeheer van de overige dienstverlening gebeurt in de applicatie Allegro, waarvoor jaarlijks met Kred'it een SLA wordt afgesloten. Op 11 oktober 2018 is de module Dicos SR compleet aangeschaft met een looptijd van 4 jaar. De totale kosten bedragen €17.808.

Er is een 3-jarig contract gesloten met TOPdesk voor software voor service-management met een looptijd tot 5 januari 2021. De jaarlijkse kosten bedragen €2.574.

De koffie-, thee- en watervoorziening voor de Stadsbank wordt verzorgd door Jacobs Douwe Egberts PRO NL B.V. Het 5-jarig contract loopt tot 20 maart 2023 en bedraagt €19.656.

Met LIAS Software B.V. is op 12 november 2018 een overeenkomst voor 4 jaar gesloten voor de levering en onderhoud van Planning & Control software. De jaarlijkse kosten bedragen €5.000.

De genoemde bedragen zijn exclusief btw.

Bij aflopende contracten en het sluiten van nieuwe overeenkomsten wordt nagegaan of aanbesteding aan de orde moet zijn. Daarbij is en wordt getoetst aan het uitgangspunt van maatschappelijk ondernemen en de andere voordelen die te behalen zijn bij het investeren binnen de lokale overheid. Ook wordt hierbij in overweging genomen of koppelingen met bestaande systemen ingrijpende wijzigingen vragen en extra kosten met zich meebrengen.

2.5 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening (cf. art 28 BBV)

2.5.1 Algemeen Bestuur

Algemeen bestuur (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	3.920.300	3.693.000	227.300	3.578.000
Baten	3.764.300	3.693.000	71.300	3.578.000
Totaal	-156.000	-	-156.000	-

Het programma *Algemeen Bestuur* vertoont per ultimo boekjaar een nadelig saldo van -/- €156.000.

De lasten van dit programma bedragen €3.920.300. Hierin is de aanvullende dotatie van €156.000 aan de Voorziening Risico Leningen opgenomen, die het tekort op dit programma verklaart. De aanvullende bijdrage is noodzakelijk door de gewijzigde berekeningsmethode voor risico's. De aanvulling wordt gefinancierd uit de op te heffen Reserve Inventaris, conform de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2018'.

De resterende lasten worden voor het grootste deel gefinancierd door de bijdrage van de gemeenten in de indirecte personeelskosten en materiële kosten, de zogenaamde bestaanskosten (€3.723.700). De bestaanskosten worden in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten, nadat een aantal correcties is toegepast. Deze worden berekend door van de totale lasten de te ontvangen rente en het aandeel overheid in de LOVCK-tarieven en BBR-zelfbetalers af te trekken.

Daarnaast worden de lasten gedekt door de verkoopwinst op het pand in Hengelo van €24.700 en het aandeel 2018 van de afkoopbijdrage voor de materiële kosten voor de overname van de intake door de gemeente Oude IJsselstreek ad €15.900.

Begrotingsrechtmatigheid

Het programma *Algemeen bestuur* vertoont op de lastenkant een begrotingsoverschrijding van €227.300. De stijging van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door dotaties aan de Voorziening Risico Leningen (€156.000) en Voorziening Verplichtingen Voormalig Personeel (€110.200) om deze voorzieningen op peil te brengen. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om door middel van het vaststellen van deze jaarrekening de kostenoverschrijding te autoriseren.

Lasten

De lasten van het *Algemeen Bestuur* vallen €227.300 hoger uit dan voorzien.

Baten

De baten betreffen de bijdragen in de bestaanskosten van de deelnemende gemeenten, de verkoopwinst van het pand in Hengelo en de afkoopbijdrage voor de overname van de intake door de gemeente Oude IJsselstreek. Het nadelig saldo van €156.000 wordt gedekt uit de op te heffen Reserve inventaris.

Bezoldiging in het kader van de WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Hierna: WNT) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2018: €189.000.

Beloning reguliere topfunctionarissen

bedragen x € 1	C.H.A.A. Luttikhuis	A. de Jong
Gegevens 2018		
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1-2018 - 31-12-2018	1-1-2018 - 31-12-2018
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 116.559	€ 27.439
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.885	€ 4.456
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 134.444</i>	<i>€ 31.895</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000	€ 189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 134.444	€ 31.895
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

bedragen x € 1	C.H.A.A. Luttikhuis	A. de Jong
Gegevens 2017		
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1-1-2017 - 31-12-2017	1-1-2017 - 31-12-2017
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1 fte	1 fte
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 113.462	€ 36.989
Beeindigingsuitkering		-€ 53.171
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.682	€ 10.066
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 130.144</i>	<i>-€ 6.116</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000	€ 181.000
Totale bezoldiging	€ 130.144	-€ 6.116

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur		2017	2018
Functie	Naam	Bezoldiging	Bezoldiging
Voorzitter	Dhr. A. Kampman	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Vice-voorzitter	Dhr. D.W. Aalderink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. J. Wikkerink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. A. Maathuis	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. G. Teselink	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. M.J.R. Kottelman	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. E. Blaauw	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. I. Duursma	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. A.B.G.M. Koopman	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Mevr. M. Overmeen	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Mevr. M.A. ten Heuw	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. P. v. Zwanenburg	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. E.J. de Haan	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. H.J.M. Nijhuis	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. W.G.H. Sinderdinck	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Dhr. R.G.H. Christenhusz	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. J. Hoenderboom	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. P. van de Wardt	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. B.D. Tijhof	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. R.H. de Witte	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Mevr. M. van Abbema	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Lid AB	Dhr. N. Kortenhoeven	Onbezoldigd	Onbezoldigd

2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	6.560.200	6.589.000	-28.800	6.797.600
Baten	6.475.600	6.316.200	159.400	6.587.900
Totaal	-84.600	-272.800	188.200	-209.700

Begrotingsrechtmatigheid

Lasten en baten

Het programma *Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* laat per ultimo 2018 een nadelig saldo zien van €84.600, dat wordt gedekt uit de Reserve Innovatie en Digitalisering (voormalige Reserve ICT) ad €73.000 en de Reserve

Saneringskredieten ('Borgfonds') ad €11.600. Bij de baten is de bijdrage van de gemeenten van €220.700 in het resultaat meegenomen.

Incidentele lasten en baten

De incidentele lasten in 2018 betreffen de verkoopwinst op het pand in Hengelo van €24.700 en het aandeel 2018 van de afkoopbijdrage voor de materiële kosten voor de overname van de intake door de gemeente Oude IJsselstreek ad €15.900.

2.5.3 Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)

In deze tabel worden de mutaties in de reserves, welke in de balans zijn verwerkt nader toegelicht. Deze mutaties hebben betrekking op posten die conform de bestendige gedragslijn zijn verwerkt en posten waarover het Algemeen Bestuur reeds een besluit heeft genomen. Hierbij zijn de financiële consequenties van de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2018' verwerkt. Het Algemeen Bestuur dient wel formeel in te stemmen met de van toepassing zijnde mutaties bij de behandeling van de jaarrekening.

Toelichting resultaat (bedragen in €)			
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking
Resultaat voor bestemming	-240.600	-272.800	32.200
Ontrekking uit reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Saneringskredieten	11.600	-	11.600
Personeel	-	-	-
Innovatie en Digitalisering	73.000	73.000	-
Inventaris	190.500	-	190.500
Subtotaal	275.100	73.000	202.100
Dotaties aan reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Saneringskredieten	-	-	-
Personeel	-	-	-
Innovatie en Digitalisering	34.500	-	34.500
Inventaris	-	-	-
Subtotaal	34.500	-	34.500
Resultaat na bestemming	-	-199.800	199.800

Toelichting op afwijkingen van de begroting

Reserve Saneringskredieten

De onttrekking uit de reserve van €11.600 is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

Reserve Innovatie en Digitalisering (voormalige Reserve ICT)

De onttrekking uit de reserve ad €73.000 is conform de vastgestelde begroting en betreft de kosten voor de overgang naar SmartFMS. Het gaat om het nieuwe softwarepakket voor beschermingsbewind (€ 27.000 voor de speciale rekeningen en € 46.000 voor projectleiding). De toevoeging van €34.500 vindt plaats uit de op te heffen Reserve Inventaris, conform de nota Reserves en Voorzieningen 2018.

Reserve Inventaris

Deze bestemmingsreserve wordt opgeheven. Conform de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2018' worden de middelen herbestemd. Een bedrag van €156.000 wordt ingezet voor aanvulling van de Voorziening Risico Leningen. Het restant van €34.500 wordt herbestemd voor de Reserve Innovatie en Digitalisering.

2.6 Sisa

De bank ontvangt geen specifieke uitkeringen van het Rijk. Er is dus geen Sisa-specificatie opgenomen.

2.7 Taakvelden

In de vernieuwde BBV is het hanteren van taakvelden verplicht gesteld. De deelnemende gemeenten moeten de bijdragen aan de Stadsbank verantwoorden op het taakveld 6.71 – Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel Schuldhelpverlening. De baten van de Stadsbank vallen ook onder dit taakveld 6.71. Aan de lastenkant heeft de Stadsbank te maken met de taakvelden 0.4 Ondersteuning organisatie (oftewel Overhead), 0.5 Treasury en 6.71 Schuldhelpverlening.

LASTEN (bedragen in €)	Jaarrekening 2018	Najaarsnota 2018	Verschil
0.4 Overhead	4.037.400	4.028.700	8.700
0.5 Treasury	75.600	75.600	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel Schuldhelpverlening	6.367.500	6.177.700	189.800
TOTAAL LASTEN	10.480.500	10.282.000	198.500
BATEN (bedragen in €)			
0.4 Overhead	-	-	-
0.5 Treasury	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, onderdeel Schuldhelpverlening	10.239.900	10.009.200	230.700
TOTAAL BATEN	10.239.900	10.009.200	230.700
TOTAAL LASTEN	10.480.500	10.282.000	198.500
TOTAAL BATEN	10.239.900	10.009.200	230.700
GEPROGNOSTICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-240.600	-272.800	32.200

Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de Stadsbank Oost-Nederland

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Stadsbank Oost-Nederland te Enschede gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Stadsbank Oost-Nederland (verder: de Stadsbank) op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader rechtmatigheid, vastgesteld door het algemeen bestuur op 16 juni 2016 als bijlage 1 van het 'Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de Stadsbank Oost-Nederland'.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- het overzicht van baten en lasten over 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Normenkader rechtmatigheid 2018 van de Stadsbank en de Regeling Controleprotocol WNT (Wet normering topinkomens) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stadsbank zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 100.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% bedraagt van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2018.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen groter dan € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de inhoudsopgave, het voorwoord van de directie, de inleiding en het voorstel van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en ontwerp besluit.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in

overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het Normenkader rechtmatigheid 2018 van de Stadsbank.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Almelo, 1 april 2019

Eshuis Registeraccountants B.V.

Was getekend: drs. E. Dijkgraaf RA

3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2018 en resultaat-bestemming

De jaarrekening 2018 wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland van 26 juni 2019.

1. In de jaarrekening is reeds het in de Najaarsnota 2018 aangegeven tekort van € 199.800 verwerkt en is op verzoek van de deelnemende gemeenten als incidentele bijdrage in 2018 in rekening gebracht. Het uiteindelijke tekort blijkt iets af te wijken van de Najaarsnota 2018 en komt uit op € 220.700. Het verschil van € 20.900 wordt conform de afgesproken systematiek ook in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten en is opgenomen als een "nog te ontvangen" post in de balans. Daardoor wordt het te presenteren resultaat als € 0 weergegeven in de jaarrekening 2018.
2. De reeds door het bestuur geaccordeerde onttrekkingen uit en dotaties aan diverse reserves en voorzieningen zijn in deze jaarrekening opgenomen en tevens zijn de financiële consequenties van de 'Nota Reserves en Voorzieningen 2018' verwerkt.
3. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om de jaarrekening 2018 vast te stellen.

Bijlagen

Categoriale indeling rekening

Resultaat 2018

LASTEN (bedragen in €)	Jaarrekening 2018	Najaarsnota 2018	Verschil	Primair 2018
Personeelslasten totaal	7.853.200	7.826.100	27.100	7.943.100
Rente en Afschrijvingen	549.800	557.700	-7.900	497.200
Huisvesting	164.900	152.200	12.700	160.700
Bureaunkosten	399.900	410.100	-10.200	495.900
Beheerskosten	1.175.000	1.261.600	-86.600	1.198.500
Mutaties voorzieningen	337.700	74.300	263.400	80.100
TOTAAL LASTEN	10.480.500	10.282.000	198.500	10.375.500
BATEN (bedragen in €)				
Bijdrage bestaanskosten	3.723.700	3.668.300	55.400	3.578.000
Preventie & Voorlichting	7.300	6.000	1.300	-
Indicatiestelling	726.600	681.400	45.200	793.700
Kredietverstrekking	474.400	478.600	-4.200	528.300
Stabilisatie & Herstel	3.893.000	3.986.300	-93.300	4.148.300
Minnelijk schuldregelen	976.900	994.700	-17.800	949.300
Nazorg	12.200	10.600	1.600	9.700
Additionele afspraken	378.400	158.600	219.800	158.600
Overige Baten	47.400	24.700	22.700	-
TOTAAL BATEN	10.239.900	10.009.200	230.700	10.165.900
TOTAAL LASTEN	10.480.500	10.282.000	198.500	10.375.500
TOTAAL BATEN	10.239.900	10.009.200	230.700	10.165.900
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-240.600	-272.800	32.200	-209.600
Toevoeging/onttrekking aan reserves	240.600	73.000	167.600	-
TE REALISEREN RESULTAAT	-	-199.800	199.800	-209.600

Programmarekening

Indeling BBV-voorschriften 2018

Vanaf het verslagjaar 2018 gelden gewijzigde BBV-voorschriften met betrekking tot de programmarekening. De gewijzigde indeling komt vrijwel overeen met de door de Stadsbank gehanteerde indeling. In het nieuwe overzicht worden de lasten van het oude programma 1 grotendeels ondergebracht bij het onderdeel Overhead. De lasten van het oude programma 2 vallen nu onder programma 1. Het gerealiseerde saldo van baten en lasten 2018 ziet er volgens de nieuwe indeling als volgt uit:

LASTEN (bedragen in €)	Jaarrekening 2018	Najaarsnota 2018	Vershil
Programma 1:			
Financieel-maatschappelijke dienstverlening/voorzieningen	6.367.400	6.177.700	189.700
Subtotaal	6.367.400	6.177.700	189.700
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	4.113.100	4.104.300	8.800
Heffing VPB	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-
TOTAAL LASTEN	10.480.500	10.282.000	198.500
BATEN (bedragen in €)			
Programma 1:			
Financieel-maatschappelijke dienstverlening/voorzieningen	10.239.900	10.009.200	230.700
Subtotaal	10.239.900	10.009.200	230.700
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-
TOTAAL BATEN	10.239.900	10.009.200	230.700
TOTAAL LASTEN	10.480.500	10.282.000	198.500
TOTAAL BATEN	10.239.900	10.009.200	230.700
GEPROGNOSTICEERD			
SALDO VAN BATEN EN	-240.600	-272.800	32.200

Vervolgens vinden hierop toevoegingen/onttrekkingen uit de reserves plaats:

(bedragen in €)	Jaarrekening 2018	Najaarsnota 2018	Vershil
<i>TOTAAL LASTEN</i>	10.480.500	10.282.000	198.500
<i>TOTAAL BATEN</i>	<u>10.239.900</u>	<u>10.009.200</u>	<u>230.700</u>
GEPROGNOSTICEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	<u>-240.600</u>	<u>-272.800</u>	<u>32.200</u>
<i>Toevoeging/onttrekking aan reserves</i>	<u>240.600</u>	<u>73.000</u>	<u>167.600</u>
TE REALISEREN RESULTAAT	<u>-</u>	<u>-199.800</u>	<u>199.800</u>

Berekening van de bijdragen van de deelnemende gemeenten in 2018

Bijdrage dienstverlening gemeenten 2018

Bijdrage dienstverlening gemeenten 2018						
Gemeente	Standaard dienstverlening (excl. Bewind)	Beschermings-Bewind (excl. Btw)	Additionele dienstverlening	Totaal bijdrage dienstverlening gemeenten Jaarrekening 2018	Totaal bijdrage dienstverlening gemeenten Najaarsnota 2018	Verschil
Aalten	37.185	18.192	12.320	67.697	72.284	4.587-
Almelo	347.808	190.461	4.756	543.025	546.812	3.787-
Berkelland	107.682	30.026	2.237	139.945	144.044	4.099-
Borne	57.701	20.791	160	78.652	79.247	595-
Bronckhorst	67.500	8.143	946	76.589	90.895	14.306-
Dinkelland	23.578	15.623	2.760	41.961	44.424	2.463-
Enschede	921.808	655.155	89.914	1.666.876	1.684.295	17.419-
Haaksbergen	49.753	26.799	1.261	77.813	79.558	1.745-
Hellendoorn	62.142	20.134	526	82.801	85.238	2.437-
Hengelo OV	227.348	127.847	240	355.435	353.314	2.121
Hof van Twente	91.960	34.243	-	126.203	128.078	1.875-
Lochem	73.758	31.564	11.460	116.782	116.795	13-
Losser	36.216	20.828	-	57.044	57.608	564-
Montferland	112.087	46.664	1.876	160.627	176.426	15.799-
Oldenzaal	84.845	40.256	8.600	133.701	131.853	1.848
Oost Gelre	59.720	30.469	1.682	91.870	92.533	663-
Oude IJsselstreek	111.924	40.830	12.366	165.120	171.288	6.168-
Rijssen - Holten	75.199	34.806	2.606	112.610	116.853	4.243-
Tubbergen	19.196	6.239	2.248	27.683	30.457	2.774-
Twenterand	37.557	38.925	75.520	152.002	151.271	731
Wierden	47.658	15.899	-	63.558	68.453	4.895-
Winterswijk	137.279	54.999	7.618	199.896	202.436	2.540-
Totaal	€ 2.789.902	€ 1.508.891	€ 239.095	€ 4.537.888	€ 4.624.162	€ 86.274-

* bron CBS 2018

Bijdrage bestaanskosten gemeenten 2018

Bijdrage bestaanskosten gemeenten 2018					
Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening jaarrekening 2018	Totaal bijdrage bestaanskosten gemeenten Jaarrekening 2018	Totaal bijdrage bestaanskosten Najaarsnota 2018	Verschil (nog te factureren)
Aalten	11.327	55.377	67.951	67.012	939
Almelo	32.232	538.269	378.717	372.901	5.816
Berkelland	18.685	137.708	129.550	127.790	1.760
Borne	9.637	78.492	79.578	78.295	1.282
Bronckhorst	15.520	75.643	81.259	80.118	1.141
Dinkelland	10.133	39.201	48.918	48.222	696
Enschede	78.026	1.576.963	1.177.556	1.159.866	17.689
Haaksbergen	10.113	76.552	77.636	76.451	1.184
Hellendoorn	14.568	82.275	94.080	92.608	1.472
Hengelo OV	37.247	355.195	361.581	356.219	5.362
Hof van Twente	14.688	126.203	121.455	119.826	1.629
Lochem	14.642	105.321	125.534	123.722	1.812
Losser	9.278	57.044	63.086	62.207	879
Montferland	15.356	158.751	140.915	138.536	2.378
Oldenzaal	13.919	125.101	122.142	120.450	1.692
Oost Gelre	12.278	90.189	80.263	79.218	1.046
Oude IJsselstreek	16.965	152.754	156.465	154.212	2.253
Rijssen - Holten	14.149	110.004	85.544	84.145	1.399
Tubbergen	8.014	25.435	39.976	39.253	724
Twenterand	13.086	76.482	82.741	81.533	1.207
Wierden	9.482	63.558	45.976	45.229	747
Winterswijk	12.685	192.278	162.779	160.487	2.292
Totaal	392.030	4.298.793	3.723.700	3.668.300	€ 55.400

* bron CBS 2018

Incidentele bijdrage gemeenten in resultaat 2018

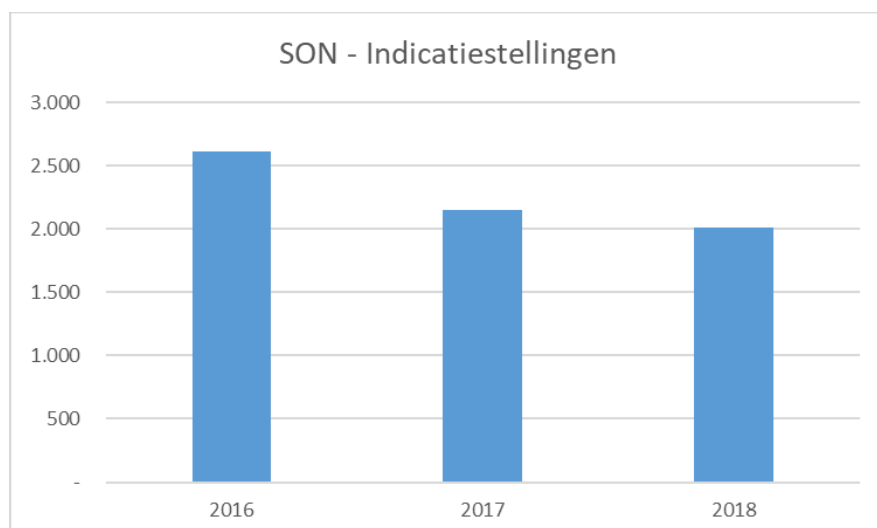
Incidentele bijdrage gemeenten 2018					
Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening jaarrekening 2018	Incidentele bijdrage gemeenten Jaarrekening 2018	Incidentele bijdrage gemeenten Najaarsnota 2018	Verschil (nog te factureren)
Aalten	11.327	55.377	4.027	3.650	377
Almelo	32.232	538.269	22.446	20.311	2.136
Berkelland	18.685	137.708	7.678	6.960	718
Borne	9.637	78.492	4.716	4.264	452
Bronckhorst	15.520	75.643	4.816	4.364	452
Dinkelland	10.133	39.201	2.899	2.626	273
Enschede	78.026	1.576.963	69.793	63.174	6.619
Haaksbergen	10.113	76.552	4.601	4.164	437
Hellendoorn	14.568	82.275	5.576	5.044	532
Hengelo OV	37.247	355.195	21.431	19.402	2.029
Hof van Twente	14.688	126.203	7.199	6.527	672
Lochem	14.642	105.321	7.440	6.739	702
Losser	9.278	57.044	3.739	3.388	351
Montferland	15.356	158.751	8.352	7.546	806
Oldenzaal	13.919	125.101	7.239	6.560	679
Oost Gelre	12.278	90.189	4.757	4.315	442
Oude IJsselstreek	16.965	152.754	9.274	8.399	874
Rijssen - Holten	14.149	110.004	5.070	4.583	487
Tubbergen	8.014	25.435	2.369	2.138	231
Twenterand	13.086	76.482	4.904	4.441	463
Wierden	9.482	63.558	2.725	2.463	261
Winterswijk	12.685	192.278	9.648	8.741	907
Totaal	392.030	4.298.793	220.700	199.800	€ 20.900

* bron CBS 2018

Statistische gegevens

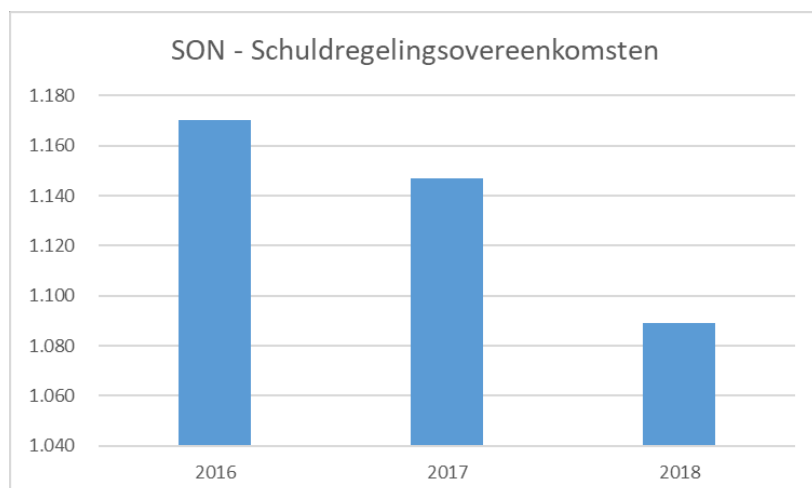
A. Fase I - Indicatiestellingen

	2016		2017		2018	
<i>Indicatiestellingen</i>	<i>Indicatie- stellingen</i>	<i>Waarvan Crisis</i>	<i>Indicatie- stellingen</i>	<i>Waarvan Crisis</i>	<i>Indicatie- stellingen</i>	<i>Waarvan Crisis</i>
Aalten	-	-	-	-	-	-
Almelo	409	8	299	4	288	7
Berkelland	100	1	84	-	80	4
Borne	50	1	38	1	42	1
Bronckhorst	54	1	78	1	54	7
Dinkelland	31	-	23	-	18	-
Enschede	888	42	779	33	783	40
Haaksbergen	56	3	36	1	40	5
Hellendoorn	51	-	31	-	37	1
Hengelo Ov.	130	-	113	1	149	-
Hof van Twente	82	-	69	2	49	4
Lochem	76	-	53	1	61	1
Losser	65	-	34	2	46	1
Montferland	134	-	121	1	86	5
Oldenzaal	88	1	70	2	60	5
Oost Gelre	53	-	45	-	43	-
Oude IJsselstreek	148	2	101	1	9	-
Rijssen-Holten	-	-	-	-	-	-
Tubbergen	20	-	11	-	8	-
Twenterand	28	-	22	-	13	-
Wierden	40	6	32	1	34	3
Winterswijk	112	1	110	-	114	7
	-		-		-	
Totaal:	2.615	66	2.149	51	2.014	91

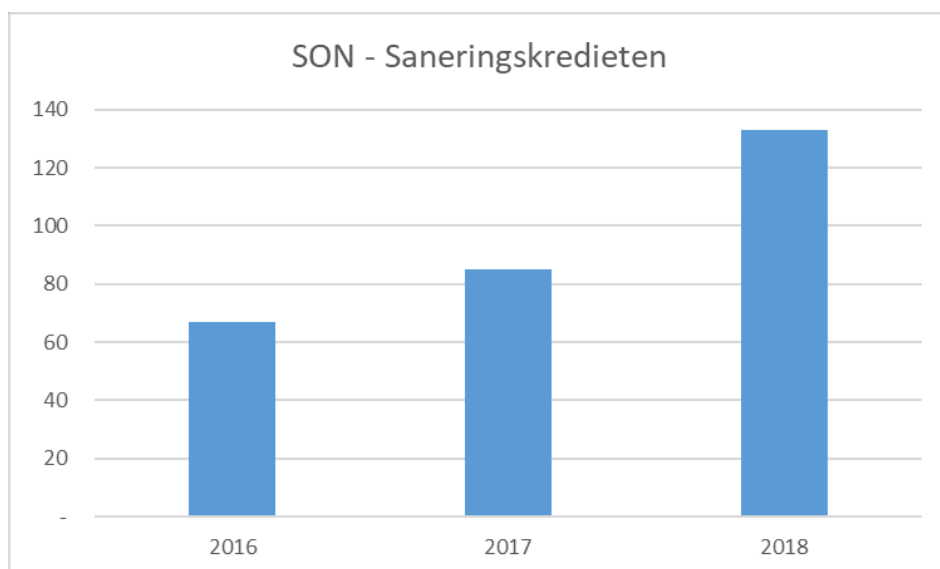
B. Fase II – Schulden oplossen (schuldregelings-overeenkomst)

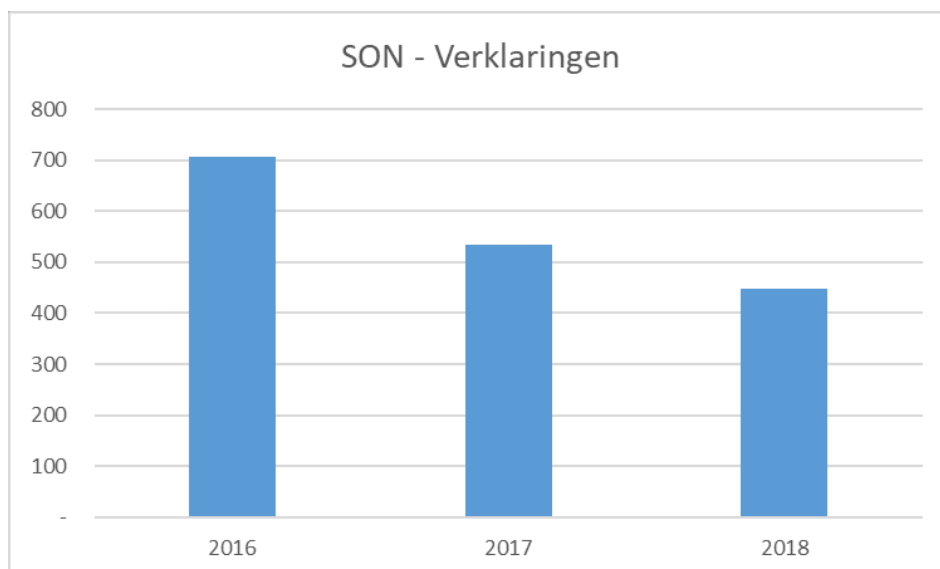
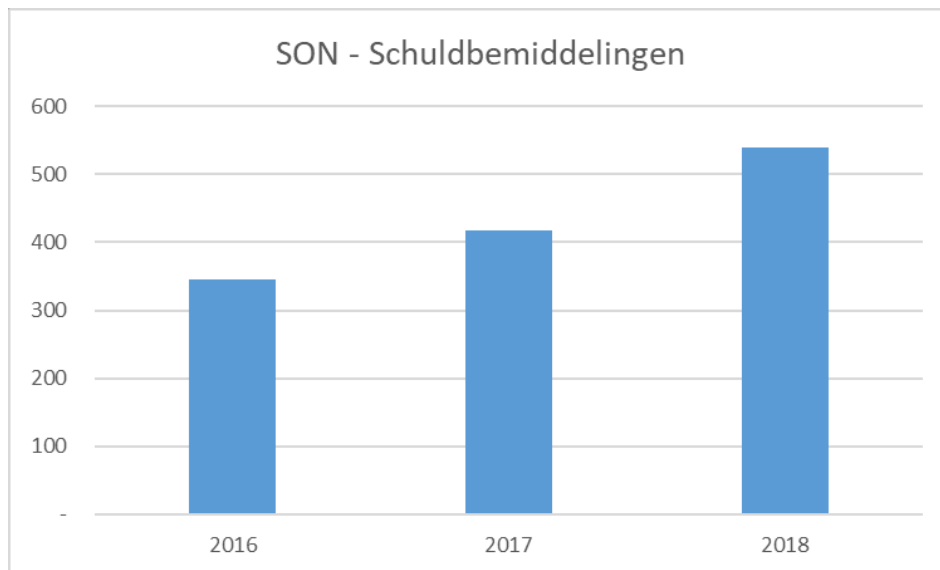
	2016	2017	2018
<i>Schuldregelings-overeenkomsten</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>
Aalten	18	21	17
Almelo	209	131	147
Berkelland	42	49	47
Borne	22	25	19
Bronckhorst	23	33	31
Dinkelland	11	15	8
Enschede	313	351	345
Haaksbergen	7	19	15
Hellendoorn	34	20	18
Hengelo Ov.	100	120	131
Hof van Twente	36	27	32
Lochem	34	30	28
Losser	20	20	20
Montferland	44	61	34
Oldenzaal	38	31	29
Oost Gelre	18	14	17
Oude IJsselstreek	54	54	46
Rijssen-Holten	44	31	30
Tubbergen	5	12	5
Twenterand	41	28	28
Wierden	19	16	14
Winterswijk	38	39	28
Totaal:	1.170	1.147	1.089

C. Fase III – Schulden opgelost

	2016				2017				2018			
<i>Schulden opgelost door middel van</i>	<i>SB</i>	<i>SK</i>	<i>HF</i>	<i>Wsnp</i>	<i>SB</i>	<i>SK</i>	<i>HF</i>	<i>Wsnp</i>	<i>SB</i>	<i>SK</i>	<i>HF</i>	<i>Wsnp</i>
Aalten	6	3	-	15	4	6	-	4	10	2	-	8
Almelo	38	6	8	137	62	12	9	62	78	18	6	56
Berkelland	12	-	2	25	17	5	1	31	23	6	1	21
Borne	7	2	1	11	12	-	1	16	7	1	1	4
Bronckhorst	6	-	2	17	9	4	4	12	14	-	-	14
Dinkelland	3	1	-	10	2	1	-	3	5	1	-	3
Enschede	119	21	38	192	108	24	26	184	158	51	27	140
Haaksbergen	7	-	2	8	3	3	1	10	4	4	-	7
Hellendoorn	11	-	2	15	11	1	1	14	15	1	1	3
Hengelo Ov.	33	5	10	52	42	6	11	42	74	12	6	48
Hof van Twente	10	1	5	21	13	-	7	13	14	1	2	17
Lochem	14	3	2	23	15	3	1	8	22	-	1	11
Losser	3	6	2	12	5	1	-	8	9	1	2	8
Montferland	19	6	1	34	20	5	3	25	16	7	1	18
Oldenzaal	5	2	4	18	16	-	7	19	17	1	3	14
Oost Gelre	6	-	2	7	11	1	-	9	4	-	-	9
Oude IJsselstreek	17	3	2	27	21	4	1	19	20	7	3	23
Rijssen-Holten	14	6	4	22	12	4	3	14	6	15	5	11
Tubbergen	1	-	-	3	4	1	-	2	7	-	-	6
Twenterand	5	1	3	34	10	-	6	21	13	2	2	11
Wierden	3	-	1	6	6	-	-	6	9	1	2	4
Winterswijk	7	1	1	17	15	4	4	13	15	2	1	13
		-				-				-		
Totaal:	346	67	92	706	418	85	86	535	540	133	64	449

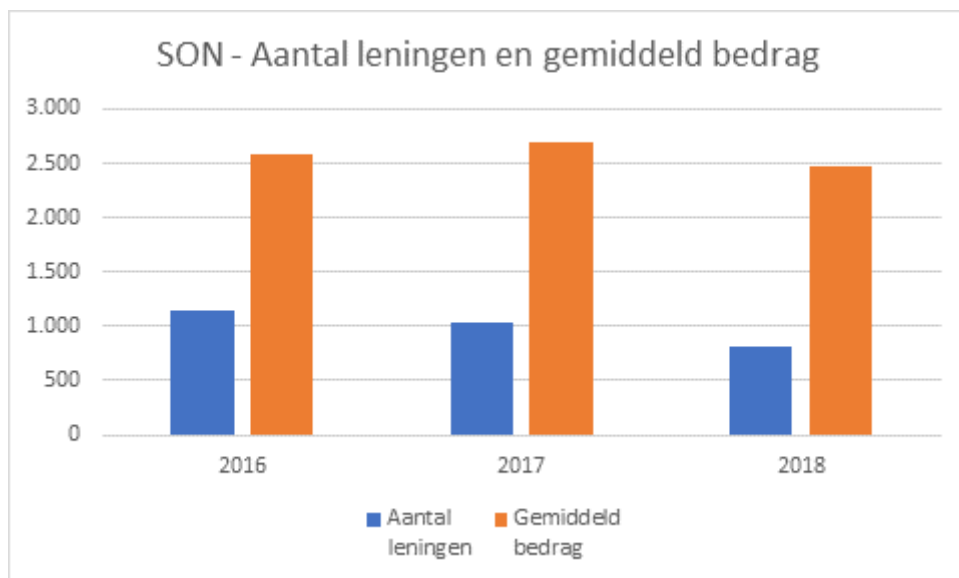
D. Kredietverstrekking

Verdeling verstrekte leningen per gemeente

SL-HF-SK	2016				2017				2018			
	Aanvraag	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aanvraag	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aanvraag	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
Aalten	8	5	13.049	2.610	19	12	24.027	2.002	10	4	7.753	1.938
Almelo	323	95	219.330	2.309	243	110	252.923	2.299	288	114	264.491	2.320
Berkelland	69	51	194.146	3.807	82	62	260.917	4.208	43	19	55.161	2.903
Borne	21	7	15.259	2.180	9	5	12.076	2.415	16	5	14.662	2.932
Bronckhorst	30	12	25.829	2.152	19	14	33.485	2.392	17	5	7.260	1.452
Dinkelland	12	5	12.979	2.596	13	4	8.642	2.160	9	4	7.311	1.828
Enschede	825	450	946.278	2.103	608	348	754.287	2.167	589	298	678.281	2.276
Haaksbergen	30	9	21.367	2.374	16	10	23.611	2.361	29	15	40.533	2.702
Hellendoorn	40	36	68.098	1.892	18	16	33.698	2.106	38	24	54.038	2.252
Hengelo Ov.	144	56	144.389	2.578	100	71	183.175	2.580	111	52	130.912	2.518
Hof van Twente	77	60	216.782	3.613	41	34	126.846	3.731	61	34	122.880	3.614
Lochem	25	10	23.280	2.328	20	10	20.844	2.084	14	5	12.732	2.546
Losser	62	43	121.324	2.821	31	25	90.564	3.623	28	10	29.748	2.975
Montferland	53	27	63.630	2.357	47	20	50.996	2.550	45	20	55.339	2.767
Oldenzaal	58	32	72.202	2.256	58	43	112.430	2.615	48	23	51.783	2.251
Oost Gelre	62	41	147.526	3.598	33	27	114.716	4.249	31	16	45.685	2.855
Oude IJsselstreek	78	44	89.276	2.029	80	56	115.008	2.054	60	36	85.229	2.367
Rijssen-Holten	63	52	265.981	5.115	58	53	246.086	4.643	57	52	155.104	2.983
Tubbergen	14	5	12.083	2.417	12	3	5.637	1.879	16	4	9.725	2.431
Twenterand	76	54	119.995	2.222	53	38	76.357	2.009	51	30	60.501	2.017
Wierden	7	2	6.355	3.178	8	3	7.259	2.420	11	5	16.124	3.225
Winterswijk	80	42	142.379	3.390	71	54	183.705	3.402	54	29	85.787	2.958
Recentelijk verhuisd:	32	-	-	-	48	10	29.128	-	30	6	14.010	-
Totaal:	2.189	1.138	2.941.537	2.585	1.687	1.028	2.766.415	2.691	1.656	810	2.005.049	2.475

Jaar	Aantal leningen	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Index 2005=100
2016	1.138	2.941.537	2.585	129
2017	1.028	2.766.415	2.691	134
2018	810	2.005.049	2.475	124

Jaar	Uitstaand saldo (€)	Index 2005=100	Toename / afname Uitstaand saldo (€)
2005	3.989.770	100	
2006	3.883.017	97	-106.753
2007	4.005.838	100	16.068
2008	4.544.393	114	554.623
2009	4.663.855	117	674.085
2010	4.614.790	116	625.020
2011	4.388.531	110	398.761
2012	4.126.406	103	136.636
2013	4.133.387	104	143.617
2014	4.195.457	105	205.687
2015	4.562.648	114	572.878
2016	5.197.727	130	1.207.957
2017	5.195.890	130	1.206.120
2018	4.541.900	114	552.130

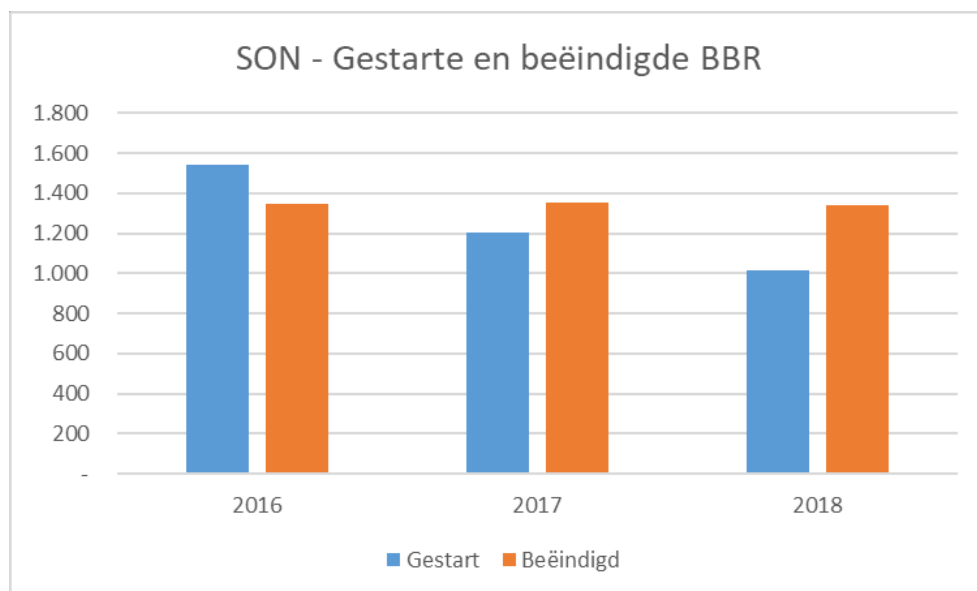
Borgstellingen ten opzichte van totaal aantal leningen			
Borgstellingen t.o.v. totaal aantal leningen	2016	2017	2018
Aantal met borg gsd	444	310	155
Aantal met instelling borg	-	-	-
Aantal met persoonl. borg	-	-	-
Aantal met borg SON	69	84	134
Aantal zonder borg	625	634	521
Totaal aantal:	1.138	1.028	810
Omzet met borg gsd (€)	1.345.662	1.141.870	454.185
Omzet met instelling borg (€)	-	-	-
Omzet met persoonl. borg (€)	-	-	-
Omzet met borg SON (€)	116.313	136.393	244.760
Omzet zonder borg (€)	1.479.563	1.488.152	1.306.105
Totaal omzet (€):	2.941.537	2.766.415	2.005.049

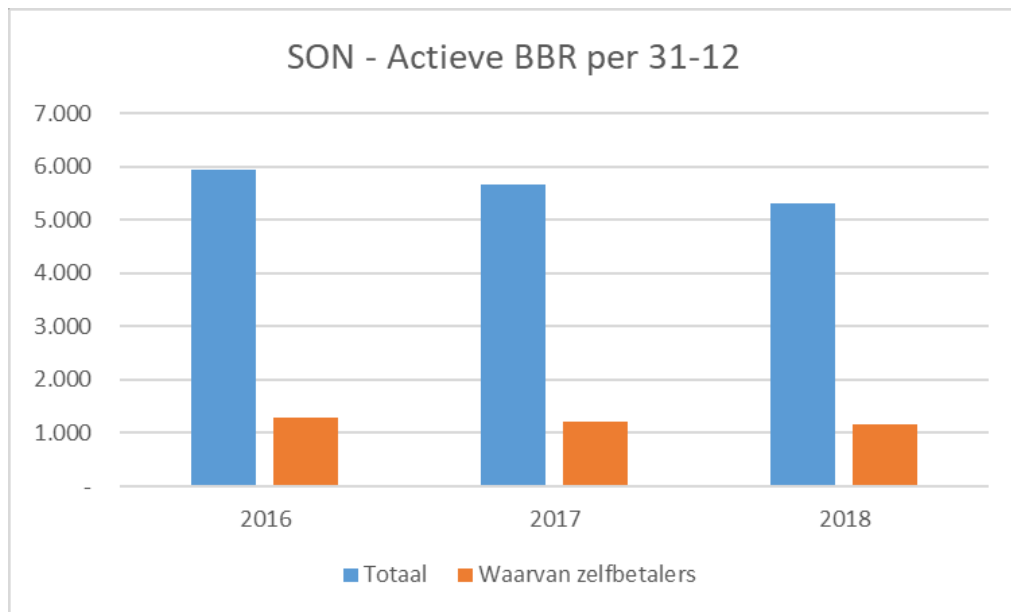
Verdeling uitbetaalde leningen naar inkomensklassen

	2016			2017			2018		
Netto inkomen per maand	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
tot 700	11	13.355	1.214	20	25.730	1.286	21	27.930	1.330
701 - 800	12	14.173	1.181	7	9.423	1.346	8	12.273	1.534
801 - 900	24	43.362	1.807	11	17.044	1.549	9	13.270	1.474
901 - 1.000	636	1.350.110	2.123	480	1.005.532	2.095	428	885.893	2.070
1.001 - 1.100	95	212.108	2.233	84	172.970	2.059	85	177.671	2.090
1.101 - 1.300	170	562.881	3.311	122	356.980	2.926	54	143.364	2.655
1.301 - 1.700	158	589.447	3.731	276	1.052.072	3.812	174	594.001	3.414
1.701 - 2.500	27	125.063	4.632	24	104.728	4.364	22	106.468	4.839
boven 2.500 nb	5	31.037	6.207	4	21.936	5.484	9	44.179	4.909
Totaal:	1.138	2.941.537	2.585	1.028	2.766.416	2.691	810	2.005.049	2.475

E. Budgetbeheer

Budgetbeheer	2016					2017					2018				
	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Aanvraag	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	35	23	20	113	9	24	10	25	96	7	18	6	18	82	7
Almelo	382	221	187	820	297	242	150	190	758	282	237	95	163	672	271
Berkelland	72	41	27	175	34	51	26	33	166	31	85	37	33	164	25
Borne	32	25	22	124	27	25	15	24	110	21	37	16	25	101	21
Bronckhorst	47	30	21	69	12	59	48	21	95	10	49	23	24	93	8
Dinkelland	29	18	15	53	9	24	12	12	50	10	20	7	13	38	10
Enschede	764	492	411	1.740	436	616	375	428	1.654	397	787	346	394	1.584	371
Haaksbergen	50	33	23	105	22	36	22	22	102	25	31	21	26	94	24
Hellendoorn	45	38	28	159	22	31	19	38	136	25	35	23	38	123	27
Hengelo Ov.	210	127	179	674	168	189	118	163	622	157	229	103	149	575	146
Hof van Twente	66	38	40	183	29	48	37	34	179	22	71	25	38	167	23
Lochem	70	40	28	138	15	31	18	27	121	16	43	18	23	109	19
Losser	49	31	29	92	29	33	20	20	91	33	45	19	27	82	31
Montferland	99	74	45	199	14	84	54	53	187	13	44	21	41	167	12
Oldenzaal	75	46	50	175	28	58	39	36	172	29	73	36	33	172	23
Oost Gelre	30	24	19	105	11	30	20	27	100	10	38	24	13	113	10
Oude IJsselstreek	101	50	57	269	15	76	46	48	256	10	90	51	70	232	9
Rijssen-Holten	64	38	22	167	25	53	45	29	187	22	52	34	39	181	24
Tubbergen	9	5	10	38	4	11	6	3	41	5	12	5	7	38	5
Twenterand	82	54	44	227	58	72	48	47	220	55	53	28	50	199	50
Wierden	44	38	21	113	26	39	30	28	112	25	29	23	47	84	26
Winterswijk	79	54	50	219	8	70	48	45	216	7	97	55	57	217	8
Recentelijk verhuisd:													10	19	19
Totaal:	2.434	1.540	1.348	5.957	1.298	1.902	1.206	1.353	5.671	1.212	2.175	1.016	1.338	5.306	1.169

F. Beschermingsbewind

	2016	2017	2018
Almelo	131	154	150
Hellendoorn	15	17	18
Rijssen-Holten	21	26	30
Tubbergen	2	5	6
Twenterand	34	33	32
Wierden	9	12	12
Aalten	18	16	14
Berkelland	26	26	26
Bronckhorst	16	16	11
Enschede	473	518	484
Haaksbergen	18	23	22
Lochem	16	24	25
Losser	11	15	17
Montferland	24	35	33
Oost Gelre	20	23	23
Oude IJsselstreek	29	35	33
Winterswijk	40	50	45
Borne	11	16	15
Dinkelland	10	12	12
Hengelo OV.	113	114	98
Hof van Twente	25	29	30
Oldenzaal	33	33	32
Buiten werkgebied	19	24	27
Totaal	1.114	1.256	1.195

G. Prestatie-indicatoren

gemeente	2017						2018							
	PI-1	PI-2	PI-3	PI-4	PI-5	PI-6a	PI-6b	PI-1	PI-2	PI-3	PI-4	PI-5	PI-6a	PI-6b
Aalten	nvt	nvt	48%	46%	80%	nvt	nvt	nvt	nvt	71%	46%	100%	nvt	nvt
Almelo	91%	60%	63%	68%	82%	0,7%	0,0%	75%	88%	64%	61%	96%	0,3%	0,0%
Berkelland	91%	nvt	47%	50%	100%	0,0%	0,0%	88%	100%	60%	37%	100%	0,0%	1,2%
Borne	95%	100%	52%	45%	100%	0,0%	0,0%	93%	100%	42%	65%	67%	0,0%	0,0%
Bronckhorst	98%	100%	52%	75%	100%	0,0%	0,0%	82%	86%	45%	62%	88%	0,0%	0,0%
Dinkelland	85%	nvt	20%	45%	100%	0,0%	0,0%	84%	nvt	63%	67%	100%	0,0%	0,0%
Enschede	85%	79%	45%	64%	93%	0,1%	0,1%	78%	90%	59%	56%	95%	0,0%	0,2%
Haaksbergen	87%	100%	37%	68%	100%	0,0%	0,0%	76%	100%	60%	48%	100%	0,0%	0,0%
Hellendoorn	91%	nvt	65%	48%	82%	0,0%	0,0%	91%	100%	89%	50%	91%	0,0%	0,0%
Hengelo OV	83%	100%	49%	62%	87%	0,0%	0,0%	83%	nvt	66%	53%	90%	0,0%	0,7%
Hof van Twente	92%	100%	74%	42%	93%	0,0%	1,4%	86%	100%	47%	57%	90%	0,0%	0,0%
Lochem	91%	100%	63%	81%	100%	0,0%	0,0%	89%	100%	75%	40%	78%	0,0%	0,0%
Losser	86%	100%	30%	46%	100%	0,0%	0,0%	80%	100%	55%	65%	100%	0,0%	0,0%
Montferland	93%	100%	46%	72%	90%	0,0%	0,0%	92%	80%	65%	49%	94%	0,0%	0,0%
Oldenzaal	89%	100%	74%	47%	83%	0,0%	0,0%	90%	80%	62%	65%	100%	0,0%	0,0%
Oost Gelre	98%	nvt	86%	46%	100%	0,0%	0,0%	88%	nvt	35%	45%	100%	0,0%	2,3%
Oude IJsselstreek	94%	100%	48%	46%	100%	0,0%	0,0%	nvt	nvt	59%	48%	86%	0,0%	0,0%
Rijssen-Holten	nvt	nvt	61%	48%	100%	nvt	nvt	nvt	nvt	67%	53%	92%	nvt	nvt
Tubbergen	77%	nvt	42%	33%	nvt	0,0%	0,0%	85%	nvt	140%	50%	100%	0,0%	0,0%
Twenterand	94%	nvt	57%	61%	100%	0,0%	0,0%	88%	nvt	57%	72%	100%	0,0%	0,0%
Wierden	94%	100%	38%	71%	100%	0,0%	0,0%	94%	67%	71%	81%	100%	0,0%	0,0%
Winterswijk	90%	nvt	59%	44%	100%	0,0%	0,0%	92%	71%	61%	55%	100%	0,8%	0,0%
Totaal:	89%	83%	51%	60%	92%	0,1%	0,1%	82%	88%	61%	56%	94%	0,1%	0,2%